

SIBENIK, 7. KOLOVOZA 1963.
BROJ 568 GGDINA XII
Lest izlazi svake srijede • Ure-
đuje redakcijski kolegij • Glav-
ni i odgovorni urednik —
NIKOLA BEGO • Uredništvo:
Šibenik, UL. Jelke Bučić 5 •
Telefon uredništva 25-62 • Ru-
kopisati se ne vraćaju

šibenski list

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA OPĆINE ŠIBENIK

Cijena 20 dinara • Izdaje
Novinsko-izdavačko poduzeće
»Stampa« Šibenik • Direktor
MARKO JURKOVIĆ • Mjes-
čna pretplata za SFRJ 100 di-
nara, za inozemstvo 200 dinara
• Tekući račun: Komunalna
banka Šibenik 435-11-8 • Tele-
fon štamparije 22-28 i 29-57

Petar Stambolić u Šibeniku

Predsjednik Saveznog izvršnog vijeća Petar Stambolić boravio je u srijedu, 31. srpnja u Šibeniku. Zajedno s predsjednikom Kotarske skupštine Splitskom Marinkovićem, sekretarom Kotarskog komiteta Saveza komunista Ivom Družićem i predsjednikom Kotarskog sindikalnog vijeća Matom Ujevićem, on je posjetio TLM »Boris Kidrič«, Tvornicu elektroda i ferolegura i slapove Krke.

Prilikom dolaska u tvornicu »Boris Kidrič«, visokog gosta dočekali su generalni direktor Mirko Rončević, predsjednik Općinske skupštine inž. Zvone Jurišić, sekretar Općinskog komiteta SK Paško Periša i drugi predstavnici šibenske komune i tvornice. Predsjednik Petar Stambolić razgledao je tvorničke hale, a zatim je s predstavnicima šibenske komune i tvornice razgovarao o problemima i perspektivnom razvitku tog najvećeg šibenskog industrijskog objekta.

Razgovaralo se i o problemima šibenske općine. U pratnji ostalih rukovodilaca predsjednik Saveznog izvršnog vijeća posjetio je zatim Tvornicu elektroda i ferolegura interesirajući se za probleme ovog poduzeća. Zatim je posjetio slapove Krke.

M. O.

Sjednica Općinske skupštine Šibenik Osnovan Turistički biro

Šibensko Narodno kazalište ne ukida se kao institucija, već se zbog objektivnih razloga raspušta njegov profesionalni ansambl. Zbog toga će se težiti da se realizira program gostovanja raznih kazališnih ansambala iz drugih centara. U okviru Narodnog kazališta vodit će se briga o koordinaciji i usklađivanju kazališne i kulturne djelatnosti u gradu i drugim sličnim institucijama.

To je zaključeno na posljednjoj sjednici Općinske skupštine, koja je održana 2. ovog mjeseca. Naime, o stavu društveno-političkih organizacija o daljnjoj egzistenciji Narodnog kazališta u Šibeniku podnijeta je posebna informacija Općinskoj skupštini, pa su odbornici dali svoj pristanak s napomenom da se o budućem radu Narodnog kazališta i programa posebno raspravi na sjednici Kulturno-prosvjetnog vijeća općine.

Prije početka sjednice minutom šutnje odana je počast žrtvama katastrofalnog potresa u glavnom gradu SR Makedonije. Općinska skupština je dodijelila pomoć od tri milijuna dinara za postradale, a sti-

pendirat će desetero djece iz Skoplja.

U nastavku sjednice doneseno je više propisa s područja unutrašnje organizacije i rada općinskih organa. Tako je posebnom odlukom izmjenjen sastav Savjeta, pa je umjesto 14 dosadašnjih sada ostalo 7 savjeta. Usvojen je nacrt Odluke o načinu upravljanja grobljima na osnovu čega je pravo upravljanja grobljima predano ustanovi za pogrebne usluge »Čempresia«.

Šibensko priobalno područje pruža veoma povoljne uvjete za ljetovanje. I s obzirom na sve intenzivniji razvoj turističke privrede, osnovan je Biro Turističkog saveza općine Šibenik. Biro će početi djelovati vjerovatno još ove godine. Na prijedlog upravnog odbora Komunalnog zavoda za socijalno osiguranje i Izvršnog odbora Fonda za zdravstveno osiguranje poljoprivrednih proizvođača, a u skladu s no-

vim Zakonom o zdravstvenom osiguranju poljoprivrednika, osnovan je Komunalni zavod za socijalno osiguranje poljoprivrednika za područje Šibenika i Drniša.

Na sjednici Općinske skupštine izvršena su i nova imenovanja. Predsjednik Općinskog sindikalnog vijeća Nikica i Drniša. Na sjednici Općinske skupštine umjesto Jakova Grubišića, koji je otišao na novu dužnost. Za novog administrativnog inspektora općine Šibenik postavljen je Mario Radić, za suca za prekršaje Slavko Matić, a za njegovog zamjenika Ivan Bašić. Zbog odlaska u mirovinu Marija Čakelja je razriješen dužnosti upraviteljice dječjih vrtića u Šibeniku. Nikola Bašić razriješen je na lični zahtjev dužnosti direktora Muzičke škole, a Krešimir Nikolac dužnosti upravitelja osnovne škole u Vodica-

M. O.

Svečanost u Cetini Otkriven spomenik palim borcima

Svečanost otkrivanja spomenika palim borcima, održana je u nedjelju 4. o. mj.

Pod ogromnim masivom Dinare, u blizini izvora Cetine okupilo se mnogo naroda s područja Kninske i Vrličke krajine, da prisustvuje svečanom otkrivanju spomenika i velikom narodnom zboru na kojem su govorili potpukovnik Božo Četnik, prvoborac ovog kraja i Dušan Strbac, narodni zastupnik u Republičkom vijeću Sabora.

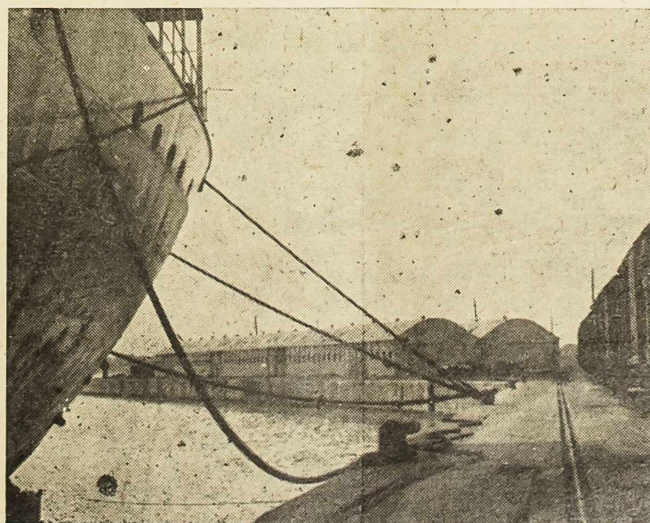
Uz preživjele prvoborce ustanike Cetine, roditelje palih, proslavi u Cetini su, pored nabrojanih, prisustvovali predsjednici Općinskih skupština Knina i Sinja, Mirko Sinobad i Blaž Perić, u ime pripadnika JNA pukovnik Ekrem Durić, Vaso Nikolić, predsjednik Općinskog odbora SSRN, Ilija Šimpraga, sekretar Općinskog komiteta SK, Luka Tanjga,

predsjednik Udruženja boračkih organizacija i drugi predstavnici društveno-političkog života kninske i sinjske komune.

U govorima, pored ostalog, istaknuta je uloga Nikole Vrančića, prvog komandira Cetinjske partizanske čete i Bože Bilića-Marjana, narodnog heroja i drugih, koji su radili na okupljanju naroda ovog kraja za ciljeve NOP-a i NOB-e i povezivanje Cetinjana sa borcima iz susjedne Bosne, Kninske i Vrličke krajine.

Na spomenik koji je otkrio prvoborac Cetine, rezervni major Marko Barišić, uz zvuke posmrtnog marša, položeni su brojni vijenci, a počasni vod pripadnika JNA ispalio je trokратnu plotunsku paljbu.

Sa ove proslave narod Cetinske krajine uputio je pozdravno pismo predsjedniku Titu.

Iz šibenske luke

SKOPLJE

Jutro je bilo toplo, trgovci su bili umiveni, a parkovi mirni. Sve je bilo spremno za doček novoga dana, koji se, ustvari, ne bi razlikovao od prethodnog: bit će nasmijan i tužan, bezbrižan i naporan.

Ali ...

Grad je uništen toga jutra, u trenutku, kada se mala Lenče sretno nasmiješila, sanjajući lepršavi, djetinji san.

Uništen je grad, koji je bio srce REPUBLIKE.

Vardar još uvijek jeca pod mostovima. Dan prije stravičnog jutra, njegove su obale bile pune crnputnih dječaka, a po kejevima je odjekivao smijeh i pjesma mladačaka.

Grad je uništen, ali srce Republike nije prestalo živjeti. Ono sada otkucava napregnuto, muški i nema te kataklizme, koja bi ga mogla smrvti.

Jer — to je srce NARODA.

* * *

Ovaj grad je bio nekada južnosrbijanska palanka, čiji su sokaci imali neravnu tursku kaldrmu i mirisali na čevap. Mali dućani bili su puni muha, a u toplim večerima zujala su jata komaraca. U ovoj palanci usred Balkana, živjeli su, zadovoljni, činovnici Kraljevine, zeleniši i trgovci.

U ovoj našoj slobodi mnogo se toga izmijenilo. Palanka je izrasla u lijepi, zahuktali grad RADNIH LJUDI. Grad je postao SIMBOL NOVOGA VREMENA za jedan

izmučeni narod, kojemu je, donedavna, pečalba bila smisao bitisanja.

* * *

Grad je uništen. Eterom već danima kruži jeziva ljudska priča.

U ovim danima velike ljudske nesreće, COVJEKU sa svih meridijana postali su beznačajni diplomatski sukobi, zaboravljaju se politički sistemi i granice.

Ljude sjedinjuje jedna velika ljudska bol. Solidarnost ljudska je potresna i divna.

Vjerujemo, da će Skoplje izrasti iz njedara ljudske solidarnosti.

Zato TI, gluhoonijema drugarice, koja si došla sa svojim nesretnim drugom na ove naše i Tvoje obale, da se odmoriš — nemoj tugovati. Ti svoju bol i slutnje ne možeš izraziti riječima, znam. Miluj fotografiju svoje kćerke nesretnim pogledom, bez riječi.

Ali, nemoj očajavati. Tvoja kćerka, mladi tehnolog na praksi u Skoplju, ostat će živa ...

I TI DRUŽE iz Makedonije, koji si tek došao ovamo i još nisi osjetio slanost mora — hitaš kući, zaprepašten, pun brige za roditelje. Ne tuguj, ne brini. Možda imaš komadić sreće. Možda će sve biti dobro ...

Hrabrosti, hrabrosti treba u ovim trenucima. Mi ćemo hrabro podnijeti ovu dramu, svijesni, da se gubitak ne može ničim nadoknaditi.

D. Kućinic

Polugodište usklađenih privrednih kretanja

Razvoj privredne aktivnosti u prvih šest mjeseci pokazuje da se uspješno ostvaruju planski zadaci postavljeni za ovu godinu. To se odnosi na proizvodnju u cjelini, povećanje produktivnosti rada, vanjsko-trgovinsku razmjenu kao i na druga privredna kretanja. U ovom periodu ispoljene su također i pozitivne tendencije u oblasti unutrašnje potrošnje. To sve upućuje na zaključak da su u prvom polugodištu već osigurani potrebni preduslovi da se premaše postavljeni planski zadaci za čitavu godinu.

Konačni podaci za prvih pet mjeseci kao i prethodni podaci za lipanj, pokazuju da je industrijska proizvodnja u cjelini porasla za 14% u odnosu na isti period prošle godine. Indeksi industrijske proizvodnje u prvom polugodištu ove godine prema istom razdoblju prošle godine izgledaju ovako: industrija duhana 159, brodogradnja 133, elektroindustrija 127, kemijska industrija i industrija gume 124, elektroenergija 121, industrija kože i obuće 119, prehrambena industrija 117 i sl. Nešto sporiji rast zabilježen je u crnoj i obojenoj metalurgiji i proizvodnji nafte. U istom periodu prevoz robe veći je za oko 16%, a promet u trgovini na malo i ugostiteljstvu za oko 12%. Došlo je i do umjerenijeg porasta zaposlenosti. U cjelini uzav broj novo zaposlenih povećan je samo za oko 3%. Međutim, ono što je naročito značajno u prvom polugodištu zabilježena je veoma visoka stopa produktivnosti rada u industriji od 11,8%, što predstavlja dosad najviše ostvareni procenat u jugoslavenskoj privredi.

Ukupan izvoz je povećan za 26% i on pokazuje visok porast kako u pogledu industrijskih tako i poljoprivrednih proizvoda. Međutim, došlo je i do povećanja uvoza za 18%, zbog povećanog uvoza hrane i reprodukcijonog materijala.

Rezultati privredivanja u prvom polugodištu ukazuju na visok stepen usklađenosti osnovnih privrednih kretanja. Međutim, ta usklađenost, iako nesumnjivo povećana, bila je ipak praćena određenim strukturnim problemom. Na jednoj strani, kroz čitav protekli period osjećao se problem nedovoljnih robnih fondova poljoprivrednih proizvoda, što se odražavalo na porast cijena i uvoz, a na drugoj strani primjetni su bili problemi plasmana nekih proizvoda za ličnu potrošnju i opremu. Ali u posljednje vrijeme situacija se osjetno popravlja kako na poljoprivrednom tako i na industrijskom tržištu. Na poljoprivrednom tržištu zadnjih par mjeseci pojavile su se znatno veće količine voća i povrća, što je utjecalo na opadanje cijena i troškova života. Na industrijskom tržištu kupovna snaga sve se više orijentira prema robi lične potrošnje, što dovodi do povećane realizacije, iako zalihe potrošne robe još uvijek blago rastu. Kod sredstava rada zapaža se izvjesno smanjenje zaliha u ovom periodu u odnosu na stanje u prosincu prošle godine.

Prema najvažnijim pokazateljima privrednih kretanja u prvom polugodištu, ima osnova za pretpostavku da će se ispoljene pozitivne tendencije održati do kraja čitave ove godine. To znači da, prema sadašnjim ocjenama, ne bi trebalo očekivati da će postignuta globalna ravnoteža u privredi biti poremećena u nekim svojim osnovnim komponentama. Međutim, sve to ne isključuje mogućnost određenih povremenih i strukturnih poremećaja na tržištu u vidu nestajanja nekih materijala, na primjer, investicionih i to u jeku sezone, ili uslijed problema u transportu ili u vidu nestajanja robe lične potrošnje odnosno njenih pojedinih asortimana. Mogu također iskrnuti i teškoće u pogledu plasmana nekih vrsta sredstava rada. Zbog toga se smatra da je i u narednim mjesecima neophodno pratiti situaciju na tržištu i odgovarajućim mjerama intervenirati u cilju otklanjanja teškoća koje bi mogle da nastanu.

Za dalji dinamičan razvoj privredne aktivnosti u narednom periodu neophodno je također podsticati već nastali proces kvalitetnijeg privredivanja i uspješnog prilagođivanja privrednih organizacija izmjenjenim uslovima privredivanja. Od strane mjerodavnih privrednih faktora ocjenjuje se kao veoma pozitivno što su privredne organizacije počele sve odlučnije da se okreću potrebama domaćeg tržišta i plasmanu kroz izvoz. U tom pravcu i u narednom periodu neophodna je intervencija svih svjesnih subjektivnih faktora.

M. Kobrić

Predstavnici Općinskog štaba za postradale posjetili djecu iz Skoplja

Predstavnici štaba za pomoć se interesirali za smještaj i uvjete posjetili su u ponedjeljak djecu iz postradalog Skoplja koja su smještene u đaćkom domu »R. Vukman« i prostorijama Ferijalnog saveza.

U razgovoru s rukovodiocima i odgojiteljima oni su ljepšim i prijatnijim.

Ugostiteljstvo i druge uslužne djelatnosti u laganom porastu

Detaljizirana struktura troškova života, ili struktura lične potrošnje oscilira oko najvažnijih artikala potrošne robe, pri čemu raste potrošnja neprehrambenih artikala (potrošnja industrijske robe) u komparaciji sa povećanim prihodima stanovništva. U skladu sa ovim raste i kupovna moć potrošača raznih uslužnih djelatnosti na liniji ugostiteljstva, zanatstva, i drugih komunalnih usluga. Stanje i kretanje ovog porasta prometa interesantno je sa stanovišta društva kao cjeline, a isto tako i po regionalnim područjima odnosno komunama. Za naše područje to je zanimljivo i s aspekta konstantnog povećanja turističkog prometa.

U šibenskoj komunici obim prometa ugostiteljskih usluga povećavao se u 1962. godini prema 1961. i to: po polugodištima za preko 20 posto, a godišnji za 13 posto. Međutim, u prvom polugodištu ove godine promet je pokazao regres (smanjenje) za 6 posto prema istom razdoblju prošle godine. Nemamo pri ruci podataka za cijelu zemlju, ili za našu republiku, pa ne možemo usporediti ili doznati da li je takva tendencija kretanja u cjelini na liniji ugostiteljskog prometa, (još nije izišao iz štampe Savezni statistički godišnjak).

Ova pojava navodi na zaključak da će, uz iste uslove i isti tempo prometa, obim prometa ugostiteljskih usluga biti manji u 1963. godini od onog iz 1962. Rozumije se da će to onda utjecati na rentabilnost ugostiteljskih poduzeća i radnji, osobito na one modernijeg tipa poslovanja. To je samo konstatacija na koju mi ne možemo utjecati u lokalnim okvirima, jer tempo porasta prihoda stanovništva od čega ovisi kupovna moć potrošača ekonomski je vezano za materijalnu bazu čitave društvene zajednice.

U tom pravcu predložene su važne mjere u pogledu davanja regresa za masovnije ljetovanje naših ljudi u okviru čitave zajednice, s tim da se dosadašnji regres ne daju odmaralištima u vidu dotacija, već svakom pojedincu — radniku. Osim toga da se uvede takozvana štednja zaposlenih putem turističkih markica.

Zamislao je prosta: radnici i službenici uplaćuju u toku godine prema svojim mogućnostima, određeni iznos za godišnji odmor. Kad pođu na ljetovanje umjesto novaca da dobiju knjižicu s turističkim markicama, koje nominalno vrijede za pet do deset posto više od uplaćenog iznosa. S tim markicama kao i novcem, korisnici plaćaju sve turističke usluge, a to znači ugostiteljskoj mreži.

Na ovaj način bi se podstakao masovan turistički promet, a time bi i ugostiteljstvo dobilo mnogo više gostiju, pa bi našlo svoju računicu, da kroz veći promet nudi štediteljske usluge, da daje na primjer, uobičajene ili znatno diferencirane povlastice, naročito izvan sezone i slično. Pri takvom načinu štednje i regresa trebalo bi da u isti fond slijevaju sredstva i privredne organizacije, koje i sad izdavaju kao regres za odmor, a druge institucije iz svojih doprinosa (sindikata, turistički savezi, putničke agencije i sl.). Trebalo bi da uve-

čaju pomenuti fond, kako bi stvarno svaki pojedinac bio u punoj mogućnosti korištenja odmora izvan mjesta službovanja, bez obzira na svoj osobni dohodak. Sve to bi potencirano doprinijelo i za ugostiteljstvo, kao vrlo povoljan trenutak, da gostima pruži pristupačne cijene uz ostvarenje svoje komercijalnosti i većeg prometa.

Pri razmatranju ovog fenomena, zapaža se neobična pojava tendencija u trgovinskom prometu. Naime, porast prometa u trgovini na području šibenske komune iznosi 12 posto u odnosu na isto razdoblje prošle godine pri čemu izuzetno visok porast pokazuje promet prehrambenih industrijskih proizvoda. Kožemo da su Amerikanci najveći potrošači konzervirane hrane. Nije li možda tendencija i kod nas da se mijenja oblik prehrane umjesto iz ugostiteljske mreže, na liniji trgovinskog službovanja? Doduše, to će nam vrijeme pokazati, jer pored izvjesnih indikacija iz ličnog opažanja o većoj potrošnji konzervirane hrane, kao i istaknutog polugodišnjeg porasta takve ishrane, treba duže vremensko razdoblje i cjelovitija analiza za konačan zaključak o tom pitanju.

S druge strane osjeća se porast prometa pijalne trgovine u potrošnji voća i povrća. O cijenama pijske, te o cijenama ugostiteljskih usluga kao vrlo važnim pojavama u razmatranju uslužnih djelatnosti, i uopće na liniji snabdijeva-

nja i potrošnje potrebno je posebno izlaganje i analiziranje. Napomenut ćemo samo, to, da su cijene ugostiteljskih usluga pod dvostrukim pritiskom. S jedne strane određene su troškovima i obavezama, a s druge strane su ograničene sa kupovnom moći potrošača. Na ovoj liniji postoji niz faktora od kojih ovisi kakvu skladnost postići, da bi se formirao odgovarajući nivo želja i mogućnosti. Pijačne cijene uvijek će biti podložne intenzivnijoj oscilaciji, sve dotle, dok ne bude socijalistički sektor jače zastupljen linijom direktnih proizvođača i na našem području. To je također tema za sebe.

Ostale uslužne djelatnosti kao što su zanatstvo i komunalna djelatnost za razliku od ugostiteljstva, pokazuju postepeni tempo porasta. Tako je obim prometa, gledan u finansijskim pokazateljima porastao u zanatstvu za 26 posto, a u komunalnoj djelatnosti (servisnim i drugim uslugama) za 10 posto. Pitanje je da li je obim porasta u zanatstvu rezultat veće produktivnosti ili podizanja cijena? Ovdje ne možemo dati odgovor, jer je potrebno detaljnije analizirati to pitanje u ovoj privrednoj oblasti.

Međutim, komunalna djelatnost pokazuje vidne rezultate napretka, ne samo u gradu na razvijanju servisne službe preko stambenih zajednica i komunalnih poduzeća, već i u mnogim selima priobalnog područja. Istina, da smo još daleko od onog razvoja komu-

narnih službi, kada će se svi domaćinski poslovi obavljati putem raznih vrsta usluživanja, ali postignuti rezultati makar i kroz finansijski obim pokazuju dobar start.

Na uslužnu djelatnost stambenih zajednica i servise koje oni formiraju čuju se prigovori da se mnogo čeka na opravak pojedinih aparata i predmeta. To nije ni čudo, ako na pr. imaju tri električara za cijelo područje bivšeg kotara Šibenik. Dakle, nisu još organizaciono-kadroviski oformljeni, inače građani se vrlo pohvalno izražavaju na učinjene usluge. Komuna ih treba u ovome pomoći, jer početak je dobar, a sada ih samo dalje razvijati i proširivati startnu bazu.

Prilagođivanje komunalne infrastrukturne veličine, karakteru, namjeni, te stvarnoj i potencijalnoj ulozi pojedinih mjesta i područja doprinijet će ne samo zadovoljenju potreba stanovništva, već i potencijalnom razvitku turizma na našem području. Napori koje ulaže zajednica kroz investicionu izgradnju komunalno-uslužnih kapaciteta, te uz moguća sredstva lokalnih organa doprinijet će da ćemo u idućim intervalima bilježiti još veće uspjehe i na ovoj liniji društvene djelatnosti.

O svim pomenutim uslužnim djelatnostima i njihovom razvitku ovisi u mnogome i životni standard naših ljudi, osobito kad se to harmonično gleda kao cjelovitost i društvena podjela rada. — šb —

Slijedeće godine vjerovatno nove stanarine

Nagovještene novine u sistemu financiranja stambene izgradnje, ukoliko budu prihvaćene u predloženoj formi, odnose će se i na način utvrđivanja stanarine i njihovu visinu.

Novi sistem, za koji se predpostavlja da bi mogao da se primjenjuje od iduće godine, ne unosi bitne izmjene u strukturu stanarine. U postupku za utvrđivanje budućih kirija, međutim, novina se sastoji u tome što brigu o tome preuzimaju posebne općinske organizacije koje bi vodile računa o održavanju i korišćenju stambenih zgrada u društvenoj svojini. Vrijednost, udobnost stana i drugi slični momenti igrali bi najveću ulogu prilikom ugovaranja stanarine sa korisnicima stanova. Prednost ovakvog načina određivanja visine stanarine sastoji se i u tome, što se postiže ujednačenje za sve stanove koji pružaju podjednake uslove za stanovanje. Osim toga, stanarina u stanovima koja je određivana bodovanjem izjednačila bi se sa kirijom u novim zgradama, što je također jedan važan element sa obzirom da su građani u bodovanim stanovima za podjednake uslove plaćali znatno manju kiriju.

Izvjerno je da će se u mnogim zgradama izmijeniti visina stanarine. Prema nekim proračunima, koji se još ne mogu smatrati potpuno sigurnim, građani bi za jedan kvadratni metar plaćali prosječno oko

125 dinara, ali samo za stanove koji su veoma dobri i udobni. S obzirom da se sada za jedan kvadratni metar plaća prosječno 80 do 90 dinara kirije, proizlazi zaključak da bi u takvim zgradama mjesečna stanarina u nekim slučajevima mogla da bude i do 50 posto veća. U stanovima nižih kategorija, međutim, ocjenjuje se da povećanje kirije neće prelaziti više od 1.000 dinara mjesečno.

Predstojeće izmjene u visini stanarine vjerovatno neće biti uočljive ni u zgradama čiji stanari i sada daju izvjesna sredstva za pojedine radove u zgradi i usluge. Ta bi se sredstva jednostavno uključivala u stanarinu.

Ovo nije prvi put da se u najmjerodavnijim krugovima analizira sistem stanarine. Sadašnji sistem se primjenjuje od 1960. godine, i on je tada bio u skladu sa cijenama stambene izgradnje, uslovima i situacijom na tržištu. U sadašnjoj situaciji praktično je neostvarljivo da bez većih štetnih posljedica način određivanja stanarine i njena visina ostane na istom nivou. Između ostalog, kako se pouzdano može tvrditi, zbog nedovoljnih sredstava prikupljenih od stanarina, a potrebnih za podmirenje troškova održavanja stanova, došli bismo u situaciju da nam dosada podignuti stanovi prebrzo postanu neupotrebljivi, a stambeni fond i

pored izvanredno intenzivne stambene izgradnje bude gotovo neizmjenjen.

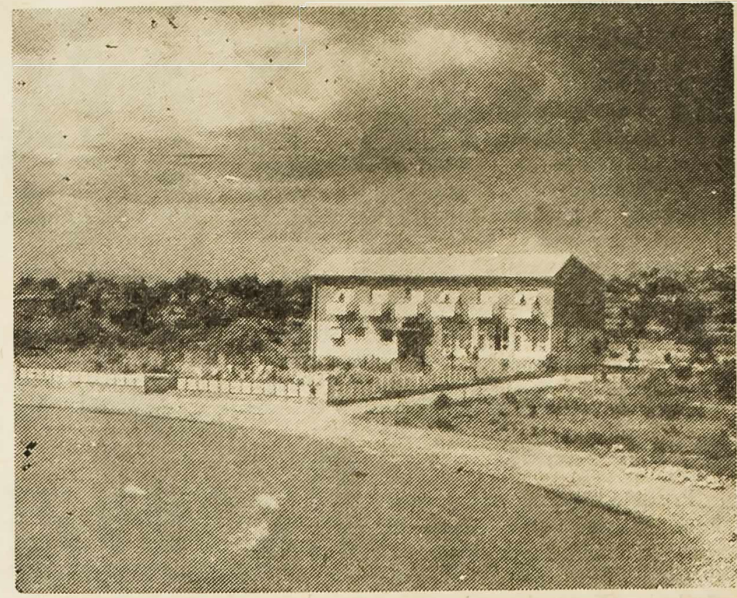
Poređenjem visine stanarine sa nekim stranim zemljama, dolazi se do zaključaka da je kirija u gotovo svim našim gradovima relativno niska u odnosu na ostale troškove života. Osim u izuzetnim slučajevima, troškovi stanovanja ne prelaze 10 posto ukupnih životnih troškova prosječne četveročlane porodice, a u najvećem broju slučajeva ti se troškovi kreću i znatno niže. S obzirom na stalno povećanje primanja i realnih zarada, pretpostavlja se da i onda kada se stanarine dovedu u sklad sa sadašnjom situacijom na tržištu, neće ozbiljnije biti poremećena sadašnja ravnoteža u izdancima za stanovanje i druge životne potrebe.

Đorđe Milošević

MIKROFON JE VAS U DRNIŠU

Poslije dužeg zastoja na kulturno zabavnom polju u Drnišu je ovih dana KUD »Božidar Adžija« organiziralo tradicionalnu muzičku priredbu pod nazivom »Mikrofon je vaš«. Nastupilo je šest mladih amatera, koji su oduševili mnogobrojne posjetioce.

(ož)

Odmaralište »Esplanade« u Pirovcu

Kornati i ribolov

Sve veći broj izletnika i sportskih ribiča privlači bogatstvo i raznovrsnost ribljeg fonda u vodama Kornatskog otočja. Računa se da svakog ljeta Kornatima prokrstari oko 300 izletničkih brodova i jedrilica. Nije rijedak slučaj da ovi »sportaši« do zuba naružani love ribu, pretežno onu bolju, bez dozvole.

Da bi se očuvao postojeći riblji fond u vodama Kornatskog područja Turističko društvo iz Murtera dostavilo je šibenskoj općini prijedlog prema kojem bi se ovo otočje podijelilo u šest ribolovnih zona. U svakoj ribolov bi bio dozvoljen dvije godine ređom. U isto vrijeme ribolovci bi mogli loviti samo u jednoj zoni. Turističko društvo u Murteru smatra da je neophodno donijeti ovakve mjere, jer je uništavanje ribe u vodama Kornatskog otočja prošlih godina bilo nesistematsko, pa prijete opasnost da se unište pojedine bolje vrste bijele ribe. Istrebljenjem plemenite ribe iz voda ovog arhipelaga učinila bi se velika šteta turističkoj privredi ovog kraja.

Stoga je vrijedan pažnje prijedlog Turističkog društva iz Murtera. S obzirom na pove-

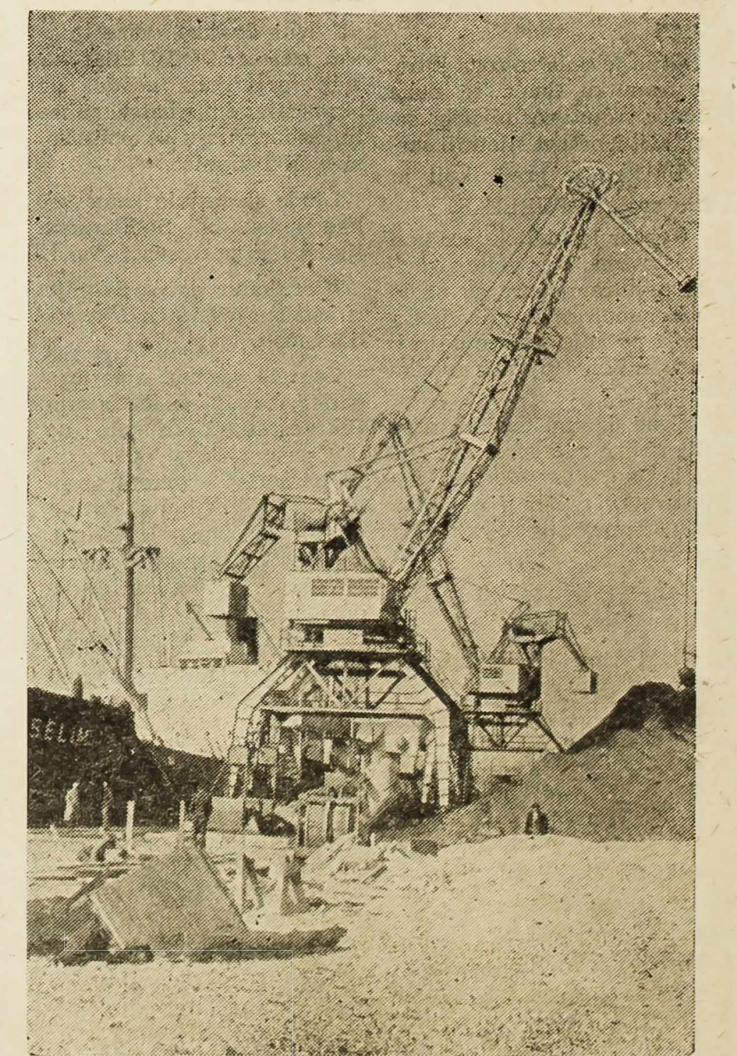
ćani interes sportskih ribiča za Kornate trebalo bi što prije donijeti propise koji bi zaštitili riblji fond i dobre običaje na Kornatima. (or)

MILAN LALIĆ
pok. Vukadina

Poslije kratke i teške bolesti u Vodicama je 4. ovog mjeseca preminuo Milan Lalić pok. Vukadina, bivši predsjednik NO općine Vodice.

Drug Milan Lalić rodio se 26. III 1933. u Čistoj Maloj. Učiteljsku školu završio je u Šibeniku. Pored prosvjetnog rada drug Lalić je obavljao razne političke i društvene funkcije u bivšoj općini Vodice. Od 1960. do 1962. godine nalazio se na dužnosti predsjednika NO Vodice. Bio je član Općinskog komiteta SK Vodice i Općinskog odbora Socijalističkog saveza Vodice.

Posmrtni ostaci druga Milana Lalića prenijeti su u njegovu rodno mjesto Cistu Malu, gdje je izvršena sahrana. Pored velikog broja mještana sahrani su prisustvovali predstavnici političkog i javnog života šibenske općine.

Dizalice u šibenskoj luci

Nakon elektrifikacije Rogoznice

Osigurani uvjeti za razvoj turizma

Odbor za elektrifikaciju u Rogoznici formiran je prije 10 godina. Od tog vremena naši radni ljudi ulagali su materijalne, umne i fizičke napore da bi dočekali da će električno svjetlo zauvijek osvjetliti naše domove, tvornicu i ulice.

Jedan od glavnih radova na elektrifikaciji Rogoznice bilo je podizanje stubova. Materijalna sredstva u radnoj snazi na podizanju stubova iznose oko 1.500 dnevnica u vrijednosti od oko 3.000.000 dinara. Samo ovdje nisu u pitanju dnevnicke već više dolazi do izražaja požrtvovanje ljudi koji su stubove od nekoliko hiljada kilograma na golim rukama prenosili preko krša i kamenja da bi se postavili na odgovarajuća mjesta od Primoštena do Rogoznice. Stoga posebno priznanje treba odati drugovima iz Primoštena koji su požrtvovanim radom podigli stubove od Sibenika do Primoštena i tako zahvaljujući zajedničkom naporu mještana Primoštena i Rogoznice dalekovod je bio dovršen.

Također treba odati priznanje pripadnicima JNA koji su na ovom području dali preko 130 radnih dana na podizanju stubova. Osim doprinosa u radnoj snazi naši radni ljudi odvajaju već godinama 2% na svim poljoprivrednim proizvodima prilikom prodaje i kupovine artikala u trgovini, a naši radnici su se odriicali 2% od svoje zarade jedno vrijeme za podizanje dalekovoda, a posljednje dvije godine taj procenat iznosio je 5%. Kad se sve to skupa sabere dobije se vrijednost od nekoliko miliona dinara koju su naši radni ljudi dali za podizanje dalekovoda.

Pored naših napora moramo zahvaliti narodnoj vlasti koja je dala znatna financijska sredstva za izgradnju dalekovoda Sibenik - Rogoznica, isto tako moramo odati priznanje drugovima iz željezničkog odmarališta koji su sa svojim doprinosom od dinara 1.800.000 također omogućili da se ubrzaju radovi naročito na mjesnoj mreži. Odajemo posebno priznanje radnicima Elektro poduzeća Sibenik koji su ne samo požrtvovnim radom doprinijeli da se završi dalekovod i uspostavi mjesna mreža, nego su nam pomogli sa znatnim materijalnim sred-

turizma

vima, a naročito omogućili da podizanjem zajma završimo dalekovod.

Osim rada na dalekovodu mještani Rogoznice su izvršili još jedan krupni zadatak, a to je asfaltiranje dijela ceste od Jadranske magistrale do Kopače. Na tom radu dato je preko 1.600 dnevnica u vrijednosti od oko 3.000.000 dinara.

Rogozničani

Iz Drniša

Dobar urod duhana

Drniška općina poznata je kao uzgajivač duhana. Ove godine drniški poljoprivrednici zasadili su rekordan broj struka duhana, oko tri milijuna. Za razliku od ranijih izvjesne količine duhana zasade su i na zemljištu društvenog sektora. U ovogodišnjoj sadnji duhana uzelo je učešća veliki broj poljoprivrednika koperanata sa Duhanskom stanicom Drniš. Nema sumnje da će ovogodišnji dobar urod duhana dati još veći elan koperantima u daljnjem uzgoju duhana i da će se taj broj u idućoj godini znatno povećati.

Drniški poljoprivrednici u uzgoju duhana vide lijepu perspektivu, pa već sada se radi na proširenju kapaciteta njegove sadnje. Tako na primjer u buduću će se individualni proizvođači koperanti stimulirati još većom cijenom i na taj način će se dobiti ono za

čim se teži već godinama proširiti broj koperanata. Nadalje, radi se i na uspostavljanju radnog odnosa proizvođača kod kuće čime će se bolja proizvodnja i veća briga oko uzgoja duhana još više proširiti. Također se vrše pripreme za gradnju sušionice duhana i nabave komore za fermentiranje.

(ož)

PARNA PEKARA PUSTENA U POGON

Skromnom svečanošću u Drnišu je puštena u rad parna pekara na čijoj se gradnji radilo pune dvije godine. Parna pekara je kapaciteta 2500 kg kruha dnevno, što će biti dovoljno za opskrbu stanovništva s ovim artiklom, koji je godinama zadavao brige. Za gradnju pekare utrošeno je oko 28 milijuna dinara iz investicionog općinskog fonda.

(ož)

OIDIUM ZAHVATIO VINOGRADU

Groždana bolest oidium u priličnoj mjeri je zahvatila vinograde u Petrovom polju, tako da su se očekivanja drniških poljoprivrednika o rekordnom urodu grožđa znatno smanjila. Vinogradari su stalnim i sistematskim sumporovanjem uspjeli sačuvati znatne količine grožđa od ove bolesti, ali ipak su velike količine propale.

VRŠIDBA U PETROVOM POLJU

Zbog stalnih kiša koje su padale nekoliko dana na području drniške općine vršidba u Petrovom polju je otpočela znatno kasnije negoli obično. Lijepo vrijeme koje sada ovdje vlada ljudi su iskoristili za vršidbu koja je u punom jeku.

NEISKORIŠTENE PRIRODNE LJEPOTE

Na području drniške komune nalaze se turistički objekti koji su nažalost vrlo slabo iskorišćeni. Turističke perspektive su tu, ali ih treba sagledati i razviti. Svakako mjesni Turistički savez treba da prvi pokrene tu akciju, a svi mjerodavni faktori u tome bi se trebali uložiti do maksimuma. Jer, šteta je ne iskoristiti ono što se može i to bez većih investicija.

Za ilustraciju spomenut ćemo samo nekoliko neiskorištenih prirodnih ljepota koje bi svaki čovjek želio posjetiti i nakon te posjete bio bi sigurno i više negoli oduševljen. Nadimak samog Drniša teče rijeka Krka koja obiluje prirodnim ljepotama. Tu je i prekrasni Roški slap koji svojom

Visovac

ljepotom ne zaostaje mnogo od slapova Krke.

Sigurno je da bi svaki radni čovjek želio da se odmori, okružen prirodnim ljepotama, a svaki strani i domaći gost imao bi neodoljivu želju da se poslije prve posjete nađe opet ovdje. Ako ovome nadodamo Visovac i mauzolej Ivana Meštrovića u selu Otavice, onda dobijamo jasnu predodžbu turističke perspektive drniške općine.

Prvi korak učinjen na tom planu je izgradnja mosta prema Roškom slapu i otvaranje ugostiteljskog objekta koji je suvremeno opremljen i u kojem gosti mogu dobiti mnoge dalmatinske specijalitete počev od dobre kapljice pa do kvalitetne riječne i morske svježe ribe.

Vitimir Gradiška

NOB 1943.

32

7. kolovoza:

Borci 3. operativnog odsjeka postavili su zasjedu kod sela Gracaca poviše Škradina. U toku dana upao je u tu zasjedu prvi kamion iz premošnice autokolone Split-Zadar i na nj je ona otvorena vatra od koje je poginuo jedan vojnik iz pratnje, a nekoliko ih je ranjeno. — Jos su u toku borbe između partizana i talijansko-cetnickin snaga oko Vrljke, uprkos napadima formacija Đujićevih četnika, te I. bataljona II. bersaljerskog puka i 89. legije talijanskih crnih kosulja iz Knina, paruzani nisu napustili svoje položaje, pa se neprijatelj pokupio sa fronta oko Vrljke i povratio se u Knin. U tim borbama talijani su zabilježili guotik od 7 mrtvih (2 oficira), 28 ranjenih (4 oficira) i 15 zarobljenih, dok su četnici mnogo teže prošli. Jedino što je Talijanima preostalo da pouzmu kod Vrljke bila su dnevna bombardiranja naselja.

8. kolovoza:

Kod brda Debeljak na cesti Sibenik-Lozovac eksplodirala je nagazna mina, koju su postavili partizani, kad je na nju naišao autobus fabrike alumina iz Lozovca. Od minске eksplozije autobus je bio oštećen, dok su putnici u njemu, manom talijani pretrpili znatne ozljede.

Nakon dvodnevne rasprave talijanski Vojni sud u Sibeniku kao Prijeki sudi svojim vojnicima iz likvidiranog talijanskog garnizona u Bolu na otoku Braču, koji su partizani srpnja uništili. Na sudu su se našla 72 vojnika. Na kaznu smrti streljanjem osuđeno je 28, a 23 su bila kaznjena po 15 godina robije. Streljanje je bilo izvršeno istog dana po presudi blizu Mandaline. — Bukovčani se odazivlju u partizane. Tako javlja karabinjerski izvještaj iz Kistanja, pa navodi da je u toku dana otišlo k Simi Dubajcu (IV bataljon SDPO) 8 Kistanjaca, 3 iz bivšičina sela i 1 iz Radučića.

— U Stab SDPO-a koji je bio u Medvidu u Bukovici stigli su drugovi: Andrija Božanić, član PK za Dalmaciju, Pepa Babić, komesar Kninskog sektora i Sava Dopuda, oficir pri Stabu Kninskog sektora na savjetovanje o pitanjima naglog razvoja NOP-a u Sjv. Dalmaciji i predstojeće reorganizacije partizanskih jedinica na tom području. Savjetovanje je trajalo nekoliko dana. U toku savjetovanja pokazalo se potrebnim razmotriti pitanja u vezi pojave snažnih formacija četnika oko Zegara, kao i pitanja objektivne mogućnosti i potrebe formiranja vojno-pozadinskih vlasti na oslobođenom teritoriju Sjv. Dalmacije.

9. kolovoza:

Dr. Kusić Drago, općinski ljekar u Tješnom, koji je primio poziv za stupanje u NOV, odazvao se je. Međutim, radi izbjegavanja represalija sa strane talijana protiv njegove potpune odgođenosti je bio sa 3. operativnim odjelom da njegovi borci ingiraju otmicu doktora iz njegova stana Gornici u Tješnom, što je i učinjeno.

Talijani i četnici, pritisnuti sa svih strana od partizana, vrše iz Knina upad u pravcu Stare Straze, gdje su položaje aržale jedinice Kninskog sektora. Međutim, partizani su odbili napad neprijatelja i njega primorali da se uz guotke povuce u Knin.

I. odsjek SDPO-a postavio je zasjedu na cesti u Karinu Donjem u koju je upao talijanski vojni kamion i trokolicu sa manjom posadom. Posada je sva stradala, dok su kamion i trokolicu partizani zapalili.

10. kolovoza:

Partizani vrše pritisak na Knin iz pravca zapada kao i istoka. Oni se nalaze u Zagrovicu zapadno od Knina gdje vrše koncentraciju snage Kninskog sektora, kao i na Orlovici i Markovcu istočno od Knina, gdje drže položaje odreda Srednje Dalmacije.

Na postavljenu nagaznu minu kod sv. Jurja u siveškom Donjem polju naletio je talijanski vojni kamion koji je iz Sibenika prevozio hranu za jedan odred 219. pješadijskog puka u Vrpolju, od čije su eksplozije bila ranjena 2 oficira i nekoliko vojnika iz pratnje. Istog dana bila je poduzeta racija iz pravca Sibenika kao i Vrpolja u Donjem polju, ali bez rezultata.

11. kolovoza:

Oko 6 sati ujutro partizani su na putu između Tribunja i Vodice uhvatili Santić Pavu pok. Berta, opasnog talijanskog špijuna, koji je zurio u Vodice da uhvati parobrodarsku vezu za Sibenik. Pave je upravo tih dana stigao u Tribunj, povrativši se iz Grada u pokrajini Gorica, gdje se nalazio kao dobrovoljac na radu kod Talijana, poslije mnogih špijunskih usluga koje je ranije učinio Talijanima na račun partizana na sektoru Tribunja. Uhaćenog špijuna partizani su odveli u svoj logor u tješnanskoj Dubravi, gdje je poslije temeljitog saslušanja bio strijeljan.

Drugi odsjek pod komandom Ante Gvardijala imao je tešku borbu s neprijateljskim snagama koje su iz Benkovca doprle do Jagodnje. U toj borbi partizani su imali nekoliko

mrtvih i ranjenih. Ne zna se za gubitke neprijatelja iz te borbe, samo što Talijani priznaju da im se u svoju bazu nije vratio jedan avion sa tri člana posade, koji je tog dana operirao na sektoru Jagodnje protiv partizana.

Kukovodstvo NOP-a sektora Vodice pozvalo je k sebi van Vodice nekolicinu prvaka građanskih stranaka iz Vodice u predio ispod Kozare, gdje se s njima vodio razgovor u pogledu njihove lojalnosti i podrške NOP-u. Dok je s Pelajić Ivom, predstavnikom HSS-a išlo tako, s Dunat Mišom, predstavnikom vodičkih jugonacionalista to nije bio slučaj, pa je bio zadržan od partizana i upućen do Staba Sjeverodalmatinskog partizanskog odreda, da s njim osobno raspravi komandant Ivas. Pri Stabu SDPO-a Dunat se je zadržao nekoliko dana, gdje ga je zatekla i jaka neprijateljska ofenziva na partizanske snage u Bukovici, s kojima je zajedno odstupao preko Zrmanje. Kroz to vrijeme svog boravka među partizanima on je sagledao svoje zablude kao i snagu partizanskog pokreta, pa je izmijenio svoj stav, a zatim po specijalnoj vezi bio dopraćen u Vodice. Došavši kući, odmah se je aktivirao u NOP-u, a poslije kapitulacije Italije bio je izabran za predsjednika odbora JNOF-a za kotar Vodice.

Partizani su u Primošteni uhapsili Bolanča Ivu Franina iz Vesca radi neodaziva njihovom pozivu kao i višekratnog bježanja Talijanima u Sibenik.

U toku noći neodređen broj savezničkih aviona preletio je preko Bukovice, pa su u toku narednog jutra gotovo u svim predjelima Bukovine nađeni leci pisani talijanskim jezikom pod naslovom »Vijesti« i »Vojničke vijesti« a tako isto i na srpskohrvatskom jeziku, na kojima su bile utisnute fotografije kralja Petra i Cerčila kao i njihovi proglaš.

12. kolovoza:

Jedan odred boraca 3. operativnog odsjeka upao je u toku noći na svjetionik Jadriju, pred Sibenikom. U to vrijeme su se na svjetioniku zatekla svega dva talijanska vojna lica, koja su vršila službu namjesto uhapšenih naših svjetioničara, radi njihove saradnje s partizanima. Jedan je bio artiljerac, a drugi mornarički podnarednik-fašista, koji su naglim upadom partizana bili zaskočeni i uhvaćeni. Potom su partizani izvršili pretres svjetionika, pa je Talijanima uzeto oružje, njihova lična sprema kao i pokretan inventar svjetionika. Citava operacija je trajala 1 sat, a dotle su Talijani sa susjedne tvrđave sv. Nikole zvali svjetioničare, koji nisu bili u mogućnosti da se jave. Zarobljena dva Talijana i plijen sa svjetionika Jadrije osvanuli su na partizanskom logoru u tješnanskoj Dubravi. Dočeku boraca iz te noćne akcije prisustvovali je novi komandant Jovica Zorić, koji je sa 30-tak boraca stigao u toku noći na ovaj teren poslan od štaba SDPO-a sa zadatkom da se od 3. operativnog odsjeka formira II bataljon sjeverodalmatinske grupe, čija je reorganizacija uslijedila kroz nekoliko dana.

U toku noći u Sibeniku nađen je dosta letaka četnicke propagande, koje su saveznički avioni bacili u toku noći, preletjevši tu zonu.

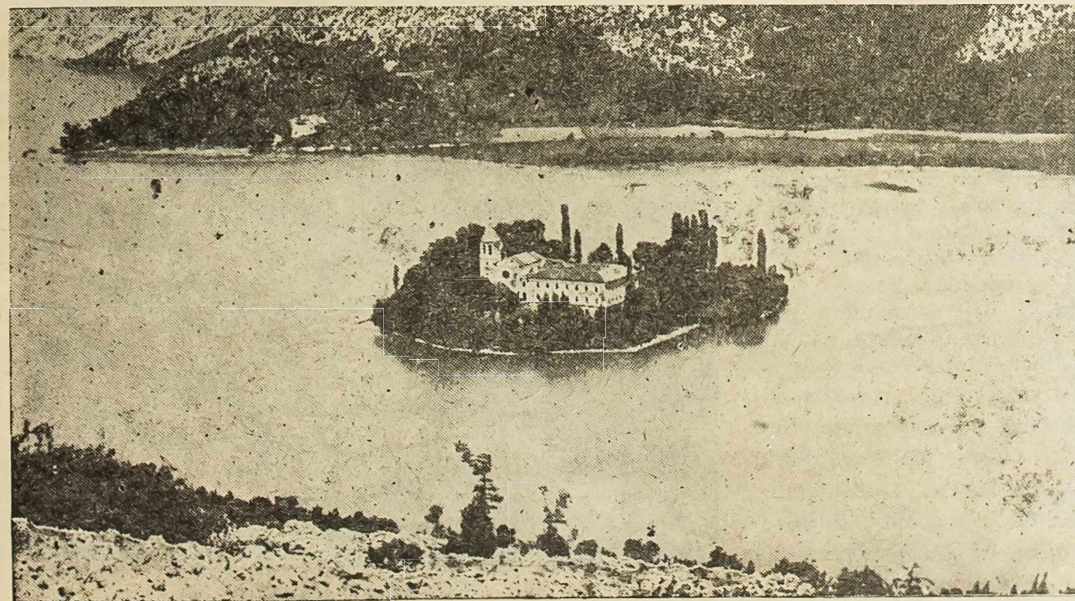
13. kolovoza:

Odlukom Glavnog Staba Hrvatske od jedinica Kninskog sektora u Plavnu kod Knina formirana je Kninska partizanska brigada, u čiji sastav su ušli: I. i 2. bataljon III. nekog partizanskog odreda i 2. bataljon sjeverodalmatinskog partizanskog odreda. Za komandanta brigade postavljen je Dusan Vlaisavljević, a za komesara Ilija Kadaković. U momentu formiranja brigada je bila brojčano dosta jaka, ali veoma slabo naoružana. Ruske su bile pretežno irancuskog tipa (trometke, koje su bile otete od četnika u mnogim borbama, koje su vođeli Kninskog sektora vodili s njima oko Knina. Na svaki bataljon dotazila su svega dva mitraljeza talijanskog i dva irancuskog tipa. Komandant osobito je bio od prekaljenin boraca nekim jedinica, dok su boracki kadar sačinjavali Bukovčani i Primošci, Kotarci i Rivanjci, koji su masovno po padu razizma stupali u partizane.

Kao i obično, neprijatelj je ofenzivom velikih svojih snaga pokušao onemogućiti koncentraciju partizana na ovom području, ne sluteći da se radi o formiranju jedne nove partizanske jedinice, koja će odigrati na tom području važnu ulogu, te zadati teške i unistavajuće udarce kako okupatorima, tako i četnickim izdajicama. Prvi dan formiranja Kninske brigade ujedno je bio i prvi dan venke talijansko-cetnicke ofenzive na partizane Kninskog sektora, koja je trajala do 24. kolovoza i neslavno završila po neprijatelja. Brigada koja se radala u vatrenom krštenju odbila je sve nalete neprijatelja i obranila povjereni joj teritorij.

U toku noći Perković je nadletalo 13 savezničkih aviona koji su u niskom letu bacili letke s apelom Talijanima da odlože oružje i odustanu od daljnje borbe koja je uzaludna. Jedan takav avion nadletio je Vodice i bacio letke istog sadržaja.

(Nastavit će se)

Obrazovanje je privredna investicija

U društvenim planovima, prosvjeta se tretira kao sastavni dio društvenog standarda i uvrštena je u grupu neprivrednih investicija. Takvo tretiranje prosvjete dovodi nas do pitanja: može li se školstvo i obrazovanje — naročito ono koje pridonosi unapređenju proizvodnje — smatrati samo sastavnim dijelom društvenog standarda, ili je to sastavni dio proizvodnog procesa — proizvodnih snaga. Kao logičan slijed na to se nadovezuje i pitanje: koliko je obrazovanje — osobito stručno — instrument ekonomskog razvoja? Nažalost, za to još nemamo nikakvih naučnih pokazatelja. Ali s pravom se može ustvrditi da je visoki stupanj obrazovanosti proizvođača faktor od neprocjenjive vrijednosti u stvaranju bogatstva zemlje.

U raspravama o financiranju školstva zaista prevladava mišljenje kako je obrazovanje zapravo privredna investicija. Ali — ta zamisao dosad nije našla praktičan odraz. Iz materijalnih troškova proizvodnje privredne organizacije i dalje odvajaju samo 1% za obrazovanje, iako se već dulje vrijeme na njih apelira da za to odvoje više sredstava i postanu stvarni nosioci obrazovanja.

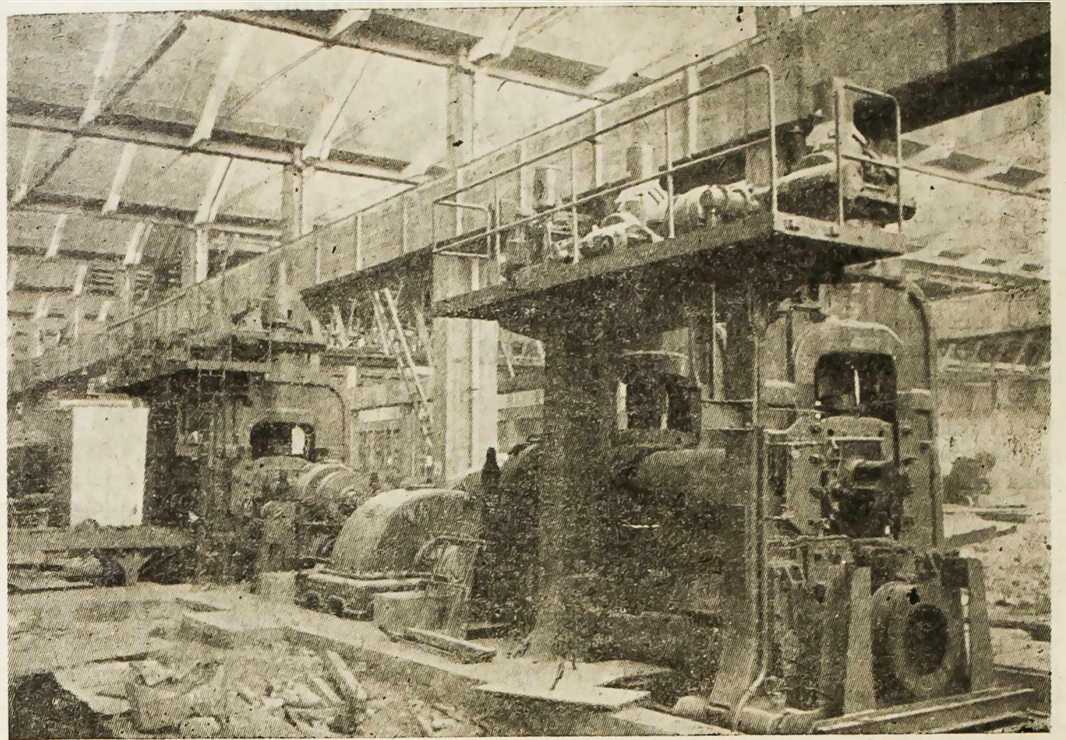
Dok god ne budemo imali čvrste pokazatelje o značenju obrazovanja i stručnih kadrova za razvoj privrede i dok ne budu izmijenjene koncepcije

obrazovanja teško da će se mijenjati odnos privrednih organizacija prema financiranju školstva. Znači, dok god je to tako egzistirat će i problem financiranja škola. Stoga bi, po našem mišljenju, spomenutu problematiku što prije valjalo izučiti i poduzeti mjere za iznalaženje sigurnijih i stalnih izvora financiranja školstva. To bi prvenstveno trebalo sagledavati u svjetlu prilagodavanja položaja obrazovnih institucija cjelokupnom sistemu raspodjele dohodaka. U tome bi, zapravo, i bila suština novog načina financiranja, koji bi školama omogućio da još slobodnije izvršavaju svoje društvene funkcije i zadatke. To je i jedan od preduvjeta za unutarnju raspodjelu u školama i nagrađivanje nastavnog osoblja po učinku.

Paralelno s tim valjalo bi mijenjati i dosadašnju praksu izgradnje novih objekata za potrebe obrazovnih institucija.

To je, istina, problem više praktične naravi i proističe iz potrebe dugoročnog razvoja školstva. Ali, izvori sredstava za te investicije dosad nisu fiksirani nijednim zakonom. Stoga bi investicionu politiku u školstvu konačno trebalo postaviti tako da ona bude presudna komponenta o izgradnji novih škola. Tekućim, jednogodišnjim planovima samostalni investitori, najčešće komune, objektivno ne mogu za dulji period unaprijed sagledati potrebe za stručnim kadrovima šire društvene zajednice. Za to bi — radi dugoročnijeg planiranja izgradnje takvih objekata prvenstveno valjalo utvrditi koja su to i kolika sredstva. Što se tiče daljnjih mjera za postizanje veće efikasnosti tih investicija, tu bi se mogli pojaviti posebni fondovi ili jednostavno krediti banaka za investicije u školstvu.

B. O.

Iz TLM »Boris Kidrič«

Međunarodna afirmacija jugoslavenske drame

U protekloj pozorišnoj sezoni jugoslavenska dramska umjetnost zabilježila je novi prodir u svijet, zahvaljujući, prije svega, djelima klasika Marina Držića i uspješnim gostovanjima domaćih pozorišnih umjetnika i ansambla u inozemstvu. Dostojna malo poznata, Držićeva djela, stara 400 godina, skrenula su posljednjih godina pažnju svjetske pozorišne javnosti na cjelokupno stvaralaštvo ovog izvanrednog dubrovačkog komediografa, nastalo još prije pojave Molijera i Goldonija. Interes za Držića ubrzo je prerastao u mnogobrojni interes za čitav pozorišni život zemlje iz koje je ponikao, pa i za savremene jugoslavenske dramske pisce.

Najznačajnija Držićeva komedija, »Dundo Maroje«, doživjela je na prvom izvođenju u Parizu, 1954. godine, senzacionalan uspjeh, poslije je prevedena i izvedena u Velikoj Britaniji, Holandiji, Mađarskoj, Poljskoj, Čehoslovačkoj, SSSR-u, Finskoj i Švedskoj. Evropska publika imala je priliku da poslije Drugog svjetskog rata čuje ovu komediju u izvornom narječju, u izvođenju ansambla Jugoslavenskog dramskog pozorišta iz Beograda.

Jedan od najvećih uspjeha »Dunda Maroja« bilo je njegovo postavljanje na scenu uglednog svjetskog teatra »Vahtangov« u Moskvi, u režiji Bo-

jana Stupice. To je bilo prvi put da strani redatelj sa ovim sovjetskim ansamblom priprema u cjelini izvođenje jednog dramskog djela. Na premijeri, sredinom prošlog mjeseca, »Dundo Maroje« je doživio ogroman uspjeh, što pokazuje i odluka teatra »Vahtangov« da, na jesen, novu sezonu otvori ovim djelom i time mu dodjeli počasno mjesto u svom repertoaru.

Komedija »Dundo Maroje« je u ovoj sezoni prvi put izvedena i na njemačkom jeziku — na sceni »Teatra Am Kornamarkt« u Bregenu, glavnom gradu austrijske pokrajine Forarberg. Za ovu i druge Držićeve komedije vlada veliki interes i u mnogim poznatim evropskim pozorištima, koja nastoje da dobiju što bolje prevode i obavještenja o staroj dubrovačkoj književnosti.

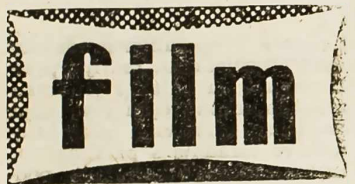
Pored Držićevih djela, velikoj afirmaciji u inozemstvu uživaju i komadi najvećeg srpskog komediografa Branislava Nušića, koji su u ovoj sezoni imali više premijera u SSSR-u, Bugarskoj i nekim drugim evropskim zemljama. Nušićeve komedije »Svet«, »Gospođa ministarka«, »Narodni poslanik« i druge izvedene su do sada sa velikim uspjehom u Austriji, Poljskoj, Čehoslovačkoj, Istočnoj Njemačkoj, SSSR, Mađarskoj i Italiji.

Još prije Prvog svjetskog rata, pozorišnoj publici u inozemstvu bila su poznata imena dvojice naših pisaca, Kosora i Vojnovića, dok je Milan Begović bio prvi jugoslavenski književnik koji je na strane scene došao kao autor djela

od trajnijeg značaja za savremeni pozorišni repertoar. Njegove drame prokrstarile su mnoge zemlje Sjeverne i Južne Amerike, dok su komadi kao što je »Pustolov pred vratima« i »Bez trećega« prikazivani u Evropi i u novije vrijeme.

Između dva rata strana pozorišna publika upoznala je Nušića, Krležu, Krefta, Batušića, Feldmana, Matkovića, Senčića i drugih, a posljednjih godina i drame autora Lebovića i Obrenovića, zatim Rokсандića, Budaka, Stocija, Konfina, Dobričanina, Marin-kovića i nekolicine mladih jugoslavenskih pisaca.

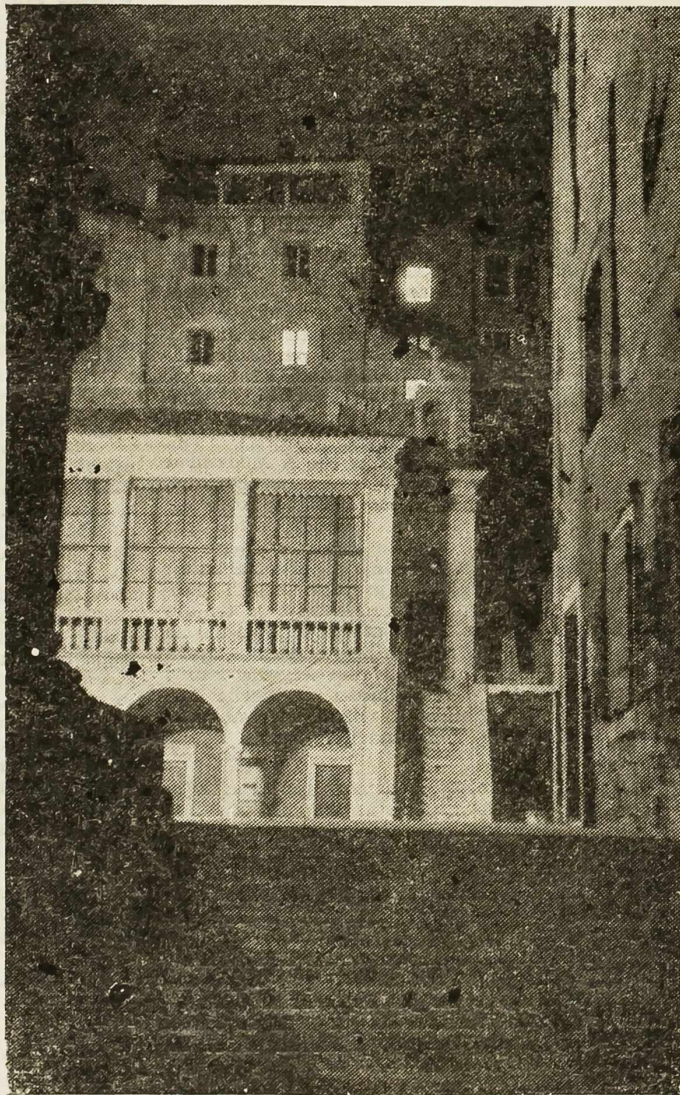
I pored tako velikog broja pisaca, čija djela izlaze van granica domovine, ne može se reći da je jugoslavenska dramska književnost u odgovarajućoj mjeri zastupljena na repertoarima stranih teatra. Veliki broj značajnih dramskih ostvarenja očekuje afirmaciju i priznanje na međunarodnom nivou. To su, u prvom redu, djela Miroslava Krleže, pisca koji uz nobelovca Andrića stoji na čelu jugoslavenske književnosti i koji za sobom ima značajan opus pozorišnih komada od neocjenjive literarne i dramaturške vrijednosti. Istina, njegove drame »U agoniji« i »Gospođa Glembajevi« prikazivane su do danas sa velikim uspjehom u Francuskoj, Poljskoj, Čehoslovačkoj i Mađarskoj, ali to još ni izdaleka nije dovoljno da bi svjetska javnost dobila cjelovitiju sliku dramskog stvaranja Miroslava Krleže, čija su prozna djela prevedena i štampana na dvadesetak jezika.

Dvoboj na suncu

AMERICKI FILM. REŽIJA: KING VIDOR

King Vidor je stari filmski radnik, ima golemo iskustvo i očito je da je u stanju da napravi zaista dobar film, što je u toku svoje duge karijere (prvi film je snimio 1918) više puta i pokazao. Međutim, hollywoodska bolest komercijalizma i njega je često zatvarala i lišavala njegova djela prave umjetničke vrijednosti. Takav je slučaj i s ovim filmom, koji je snimljen još 1945. i tek sada dospio na naše ekrane. Njegove su vrijednosti tek u pojedinostima, u pojedinim scenama u kojima dolazi do izražaja Vidorov snažan temperament i smisao za dramsko oblikovanje scene, zatim u veličanstvenim slikama u kojima pitoreskni pejzaži daju jedinstveni okvir dinamičnim radnjama koje se u njima odigravaju, za što je Vidor posebno poznat majstor. U cjelini to je jedna više manje romantično-sentimentalna priča, prilično nategnuta, sa mnogo isforsirane strasti i dramatičnosti, koje ostavljaju samo momentalni dojam. Interesantne su svakako glumačke kreacije, osobito starog Lionela Barrymora, zatim Josepha Cottena i još vrlo mladog Gregory Pecka, dok je posebno zanimljiv susret sa Lilian Gish (Laura Bell), koja je u svoje vrijeme bila zvijezda mnogih Griffithovih filmova. — šb —

Motiv iz Sibenika

Pomoć Kninjana Skoplju

Pomoć za postradale u Skoplju, na području kninske općine, data je i daje se (jer akcija je još u toku) od srca, iz solidarnosti.

Kad se žele registrirati razni vidovi pomoći, obično se počne sa najvećim iznosima. Mi ćemo od toga odstupiti. Počet ćemo s Ervenikom, iako njihova pomoć, po iznosu, nije najmanja. U Erveniku je sakupljeno 250.000 dinara. A to je, kažu, selo sa najmanjim prosječnim nacionalnim dohotkom na području Bukovice. I zato se pomoć Erveničana Skoplju veoma cijeni.

I malo poduzeće »Krka«, među prvima se odazvalo i izdvojilo za postradale Skopljanke 100.000 dinara. Takvih primjera ima više.

Po 200.000 dali su Rudniksadre i vapnenca, Osigurava-

jući zavod, te poljoprivredne zadruge Đevrske i Kistanje, dok Stolarsko poduzeće dinara 250.000. Po 300.000 iznosi pomoć Stamparije i kartonaže i Mesoprometa. Po 500.000 dinara su dali Medicinski centar, Komunalna banka, trgovačko poduzeće »Dinarka«, građevinsko poduzeće »Dinara« i ugostiteljsko poduzeće »Dinara«.

Kninska »Žitoprerada« za postradale građane Skoplja izdvojila je 700.000 dinara. Po milijun dinara Općinska skupština u Kninu i poduzeće Hidroelektrane na Krki.

Za obnovu porušenog Skoplja Tvornica vijaka dala je čelika raznih profila u vrijednosti od milijun dinara.

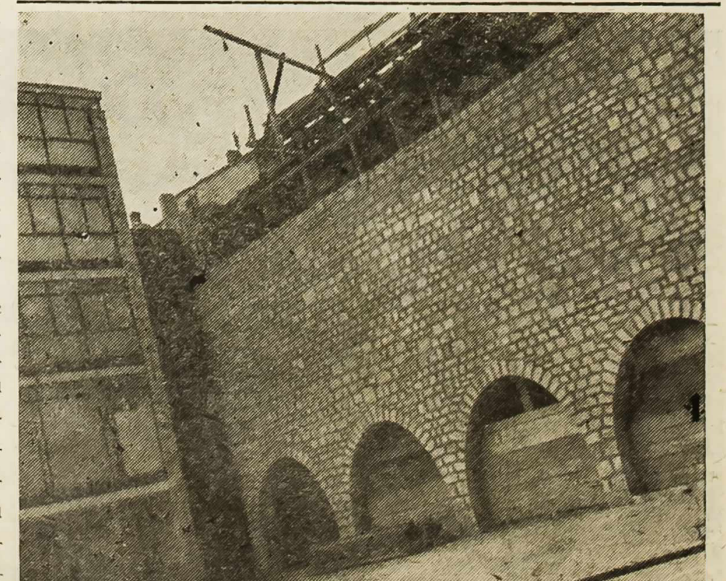
Općinski odbor Crvenog križa u Kninu dodijelilo je milijeka u prahu i paketa s hra-

nom u vrijednosti od 1,5 milijun dinara itd.

Osim toga članovi kolektiva u korist postradalih, odrekli su se dvodnevnice, a negdje i trodnevne zarade. Takva pomoć članova kolektiva samo na području ŽTP Knin, iznosit će blizu 10 milijuna dinara.

Neke radne organizacije u Kninu stavile su na raspoloženje štabu za pružanje pomoći Skoplju svoje stručnjake, električare, elektromontere, vodoinstalere i druge visokokvalificirane radnike.

Na području kninske općine preko 150 omladinaca prijavilo se da u sastavu omladinskih radnih brigada sudjeluju na otklanjanju ruševina i izgradnji novog Skoplja. Nekoliko stotina dobrovoljnih davalaca krvi evidentirano je u Kninu, a oko 400 kninskih porodica izrazilo je želju da primi Skopljanke.

Novo kino u izgradnji

gradske vijesti

KINEMATOGRAFI

»TESLA«: premijera talijanskog filma - DELFINI - (do 12. VIII).

Premijera zapadnonjemačkog filma - CRNA STRIJELA (13—16. VIII).

»20. APRILA«: premijera talijanskog filma - OSVETA VIKINGA - (do 14. VIII).

DEZURNE LJEKARNE

Do 9. VIII - II narodna - Ulica bratstva i jedinstva.

Od 10—16. VIII - I narodna - Ulica Božidara Petranovića.

MATIČNI URED

ROBENI

Katarina, Ivana i Ljubice Ković; Zoran, Dušana i Milke Uzelac; Siniša, Radovana i Jagodne Dimitrijević; Nenad, Petra i Marije Periša; Anđelka, Ivana i Janje Vučenović; Željko, Ante i Ane Vranjić; Dragan, Mile i Ane Rak; Darko, Marka i Mirjane Bačić; Ljiljana, Mate i Marije Kolarić; Branka, Florijana i Antice Vlahović; Dostana, Mladenka i Rajne Gulini; Damir, Marka i Danice Perić; Sanja, Josipa i Šimice Juraga; Zorana, Jerka i Milke Gović; Željko, Slavka i Milene Devura; Tomislav, Ivana i Anđelke Belomesui; Eli, Alda i Nediljke Bianchi; Nada, Filipa, i Marice Krečak; Joško, Ante i Ankice Junaković; Karmen, Darka i Milke Čala; Mirko, inž. Slobodana i inž. Vinke Komatina; Jadranka, Tomislava i Ružice Meić; Željko, Marka i Zorke Ledenko; Eleonora, Branka i Karmele Božinović; Milan, Josipa i Pere Goret; Radovan, Jure i Janje Bolanča, Ivo, Tomislava i Marice Krunic; Madlena, Jose i Vinke Roša; Slobodan, Petra i Danice Pamučar; Stipe, Čirila i Zorke Juras; Valentino, Nazaria i Tatjana Kalauz; Jadranko, Konstantina i Kosovke Pavić i Nives, Roka i Vjere Živković.

VJENČANI

Kisić Zdeslav, šofer — Lovrić Anka, domaćica; Dobričić Slavko, službenik — Brkljača Slavka, trg. pomoćnik; Veleglavic Milan, mehaničar — Vorkapić Evica, domaćica; Živković Krešo, pomorac — Dodig Luca, službenik; Kostandinović Jovan, podoficir JRM — Kostić Danica, domaćica i Stupin Ante, podoficir JRM — Ležaić Nada, trg. pomoćnik.

UMRLI

Vrbota Mate pok. Nike, star 72 godine; Fržop Tonči Jakova, star 2 godine i Kulaš Mate pok. Marka, star 42 godine.

OBAVIJEST

Pošto su mnogi građani izrazili želju da bi postradalima u Skoplju pomogli priložima u odjevnim predmetima: rublju, odjećom, posteljini, obući itd. — Obavještavamo građane da se Sabirni centar u tu svrhu nalazi u prostorijama Općinskog odbora Crvenog križa (kod kina »Tesla«), pa da svoje priloge mogu predavati svakog dana od 7 do 12 i od 16 do 20 sati.

Općinski štab za pomoć postradalima u Skoplju

OBAVIJEST

Protiv šećerne bolesti i gojaznosti (bolesnoj gojaznosti) pomaže rogaški DONAT izvor. Zahitjeva ga u prodavaonicama »Ishrane« i »Sloga« u Šibeniku.

Regulirani odnosi u održavanju groblja

Održavanje groblja i organizacija grobne službe, tj. općenito problemi groblja dosad nisu uopće bili propisima regulirani. Na tom neophodnom i važnom području komunalnih zadataka u kojima se pored sanitarno-zdravstvenih razloga i potreba očituje najbolje kulturni stepen razvoja jedne sredine, vladala je ne samo u okviru šibenske komune nego i u okviru čitave naše zajednice prava stihija. Na svojoj posljednjoj sjednici Općinska skupština donijela je odluku o načinu upravljanja grobljima u kojoj je utvrđeno isključivo pravo općine da upravlja svim grobljima na području komune. Općina svoju funkciju upravljanja vrši preko stručne ustanove za pogrebne usluge »Čempresi« koja je već ranije s tim zadacima osnovana. Međutim, djelovanje ove ustanove ne može iz osnovnih financijskih razloga biti izjednačeno u gradu i svim mjestima i naseljima u općini. Naime, ustanova ne može u svim mjestima imati stručan aparat koji je potreban za upravljanje. To bi iziskivalo velika sredstva koja se ne mogu osigurati u manjim mjestima i na manjim grobljima. Radi toga se u nacrtu odluke u skladu sa stvarnim potrebama predviđaju tri kategorije groblja. Kategorije se razlikuju po načinu održavanja i opsegu službi koje se vrše na pojedinim grobljima.

Sva groblja moraju biti ure-

đena prema osnovnim i zdravstveno-higijenskim propisima, a što mora da ide na teret same općine. Uređivanje i održavanje groblja prema kulturnim, a naročito sanitetskim zahtjevima mora da se osigura iz drugih izvora. Groblja prve kategorije u koja spadaju sva gradska groblja moraju se održavati što je moguće urednije i ljepše, pa je propisana godišnja taksa koja se naplaćuje kod svih nosilaca prava na grobni prostor, tj. svih vlasnika obiteljskih i privatnih grobnica.

U drugu kategoriju spadaju groblja u većim i turističkim mjestima. Ustanovi za pogrebne usluge »Čempresi« ne može se povjeriti upravljanje grobljima, jer bi to bilo skopćano s velikim troškovima. Odluka, naime, daje mogućnost da se u pojedinim mjestima uređivanje groblja povjeri nekoj društvenoj organizaciji ili da se osnuje neko udruženje.

U treću kategoriju spadaju mala seoska groblja kod kojih se uopće ne postavlja pitanje uređivanja, već je dovoljno da se provedu propisane sanitarne mjere.

Osim toga likvidiraju se u potpunosti crkvene bratovštine i njihova zajednička groblja. U odluci je predviđeno da ustanova »Čempresi« mora voditi knjige u kojima će upisati sve umrle osobe koje su ukopane na određenom groblju uz oznaku mjesta njenog ukopa.

Građani pišu

Tako se ne postupa sa potrošačima

Kada sam 31. srpnja oko 10 sati došla u prodavaonicu »Samoposluživanja«, bila sam svjedok kako je blagajnica pogrdnim riječima, koje ovdje ne možemo navoditi, napala jednu mušteriju. Ne znam tko je u ovom slučaju kriv, ali smatram da blagajnica ne smije na takav način ophoditi sa kupcima. S druge strane, opravdano sumnjam u korektnost te iste blagajnice, jer sam prije par dana prisustvovala sceni, koja se događala također na blagajni. Mušterija je s pravom blago prigovorila, da joj je naplatila 20 dinara više. Međutim, blagajnica umjesto da joj se izvini (što je pogriješila) dočekala ju je čitavom bujicom riječi kao npr. »Što mislite da je meni do 20 dinara, itd.«

Možda je vrijedna spomena i ova sitnica. Kupila sam

Tužnim srcem javljamo ostaloj rodbini, prijateljima i znancima, da nas je dne 25. lipnja 1963. u 66. godini života, zauvijek ostavio naš dragi suprug, otac, brat, ujak, djever i šurjak

Prof. Dr. BELAMARIĆ DINKO
pok. IVE

Sprovod dragog pokojnika obavljen je na groblju u San Martinu (Buenos Aires) Argentina.

Ožalošćeni:

Supruga Olga, sin Ivo, u. med. dr., sestre Milka, Anka, Jelka, Josipa, nevjesta Marilyn, nećakinje Ljubica Branka, Dušanka i Nada, snajga Pina, šurjaci Julije, Ivan, Franjo i Mihovil.

»Vim« i »Radion«, platila na blagajni i čekala da blagajnica zamota. To je učinila tek poslije moje molbe. Smatram da bi blagajnice takove artikle bez posebne napomene morale obavezno zamotavati. Zašto se ne bi ugledali na »Samoposluživanje NA-MA« u Zagrebu, gdje se na blagajni sve zamota i stavi u jaču papirnatu vrećicu da kupac lakše nosi.

(Č. V.)

OBAVIJEST potrošačima vode

Skreće se pažnja građanstvu da strogo racionalno koristi vodu.

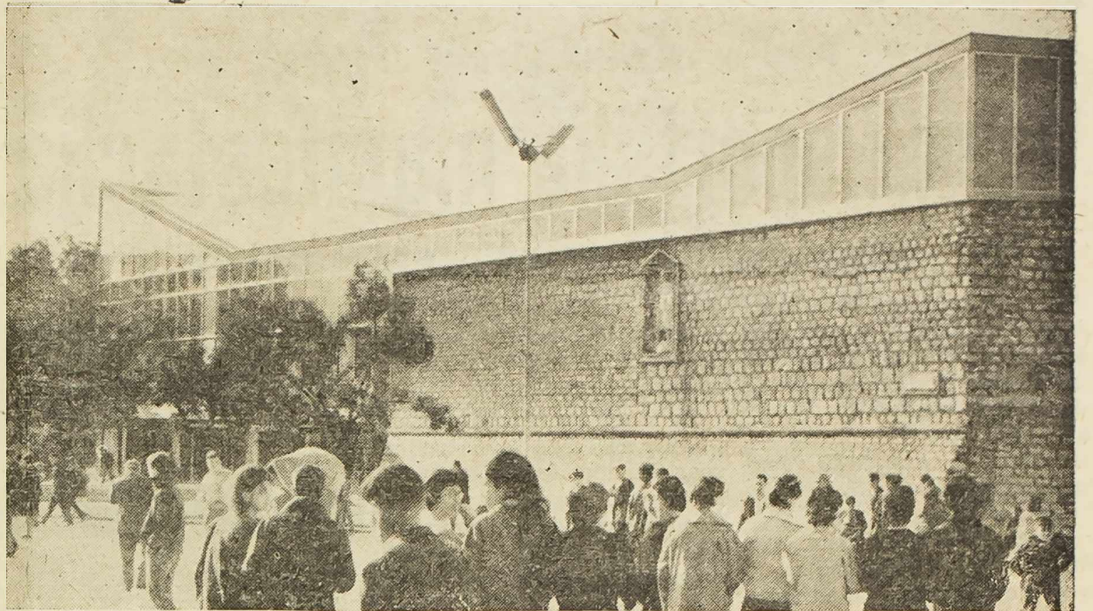
U interesu svih građana treba štedjeti vodu i mole se potrošači da u interesu svih sugrađana troše vodu samo za najnužnije potrebe.

Kapaciteti vodovoda maksimalno se koriste i neracionalnim trošenjem dovodi se grad u opasnost da ostane bez vode. Odmah pristupiti:

- 1) Popravku instalacija i sanitarnih uređaja.
- 2) Zalijevanje zelenih površina dozvoljeno je samo noću.
- 3) Zabranjuje se svako polijevanje prostora ispred kuća i dvorišta.
- 4) Potrošači koji se neće pridržavati napred navedenih dužnosti uprava Vodovoda isključit će ih iz mreže da bi se discipliniranim potrošačima osigurala pitka voda.

Ove mjere su u važnosti kroz čitav ljetni period.

Uprava Vodovoda Šibenik

Dom JNA

U posjetu djeci iz Skoplja

Na šibenskoj obali u petak 2. kolovoza poteklo je mnogo suza... Zajecala masa građana. Zajecali mališani. Kakav nesklad glasova!

U petak nešto poslije 22 sata brodom »Svilaja« 270 djece iz skopske općine Kale stiglo je u naš grad. Šibenik je poput mnogih gradova u našoj zemlji otvorio vrata skopskim mališanima nudeći im krov nad glavom, prihvatajući ih i brineći se o njima kao svojoj rođenoj djeci, smjestio ih u srcu.

Mališani su smješteni u đački dom »Ruža Vukman« i prostorijama Ferijalnog saveza.

Mališani nisu više tako tužni. Kontakt je brzo uspostavljen kroz zagrljaj i onih koji dolaze i svih kojih čekaju s jednom željom, — da svojom pažnjom i brigom za ovu djecu zamijene mališanima roditelje i domaće ognjište kojeg više nema. Djeca polako zaboravljaju sve teške trenutke u kojima su izgubili domove i svoje najbliže, nezapamćenu katastrofu u kojoj su pod ruševinama lijepog grada zauvijek ostali i njihovi vršnjaci s kojima su se igrali, sve je manje i djece koja se noću trzaju i uzvikuju u snu. Okruženi roditeljskom brigom, svesrdnom njegom i pažnjom, sve više mališana postaju opet — mališani.

Dvadesetogodišnji Ilija Medaković, direktor Ferijalnog saveza priča nam: — Mnoga djeca krenula su iz Skoplja polunaga. Danas su odjevena zahvaljujući staranju Crvenog križa. Dosad su tri puta dobi-

vali robu i to potpuno novu. Ovaj vjerovatno najmlađi direktor u našoj zemlji rekao nam je da su žene sa Šubičevca također pružile veliku pomoć u robi. Prvih dana to je dobro došlo. Sakupile su i 200.000 dinara.

Mališani iz Skoplja su neobično zadovoljni i hranom. Dnevno — pet obroka.

Sva djeca koju smo ovdje sreli puna su zahvalnosti i hvale o pažnji i brizi kojom su okružena. Šibenčani su im dali drugi dom. Topao kao srce.

Cvetanka Mitkov 15-godišnja djevojčica kaže: — Gotovo cijeli put od Skoplja do Šibenika sam preplakala. Mislila sam da neću naići na ovako dobre ljude, ali prevarila sam se. Na sreću. Počela sam da zaboravljam onaj trenutak užasa. Riječi — one su nedovoljne da iskažu one trenutke, sav taj užas koji nam je potres donio. Najbolje je to zaboraviti! Ali kako? Što je s mojim roditeljima? Ostali su u Skoplju, a o njima sada ništa ne znam. Volim da sam u Šibeniku, Drniš nije tako dalek. U njemu je moja najbolja drugarica Nada. Njen otac je oficir i dobio je premještaj. Nadam se ću je uskoro vidjeti. Potres će učiniti da promjenim svoj životni poziv. Ove godine završila sam osmogodišnju školu i upisala se u umjetničku školu. Ali vidite kakve sam sreće.

Napustili smo Cvetanku, jer se žurila da piše dnevnik. Dnevnik u kojem će zapisati sve o toplini drugog doma, pažnji i brizi kojom su okruženi a naravno i sve od onog uža-

snog trenutka u zoru 26. srpnja.

Mališani iz Skoplja u toplom zagrljaju. Okruženi pažnjom, brigom, ljubavlju. Djeca koja ne smiju osjetiti gubitak doma i roditelja — dok je ove zemlje.

M. O.

Strani filmski glumci za postradale u Skoplju

Predsjednik Općinske skupštine inž. Zvone Jurišić primio je ovih dana u zgradi Općine predstavnike firme »Rialto-film« iz Berlina Erwina Gitta i Leifa Feilberga, koji su mu predali ček na 8.175 maraka za postradale u Skoplju.

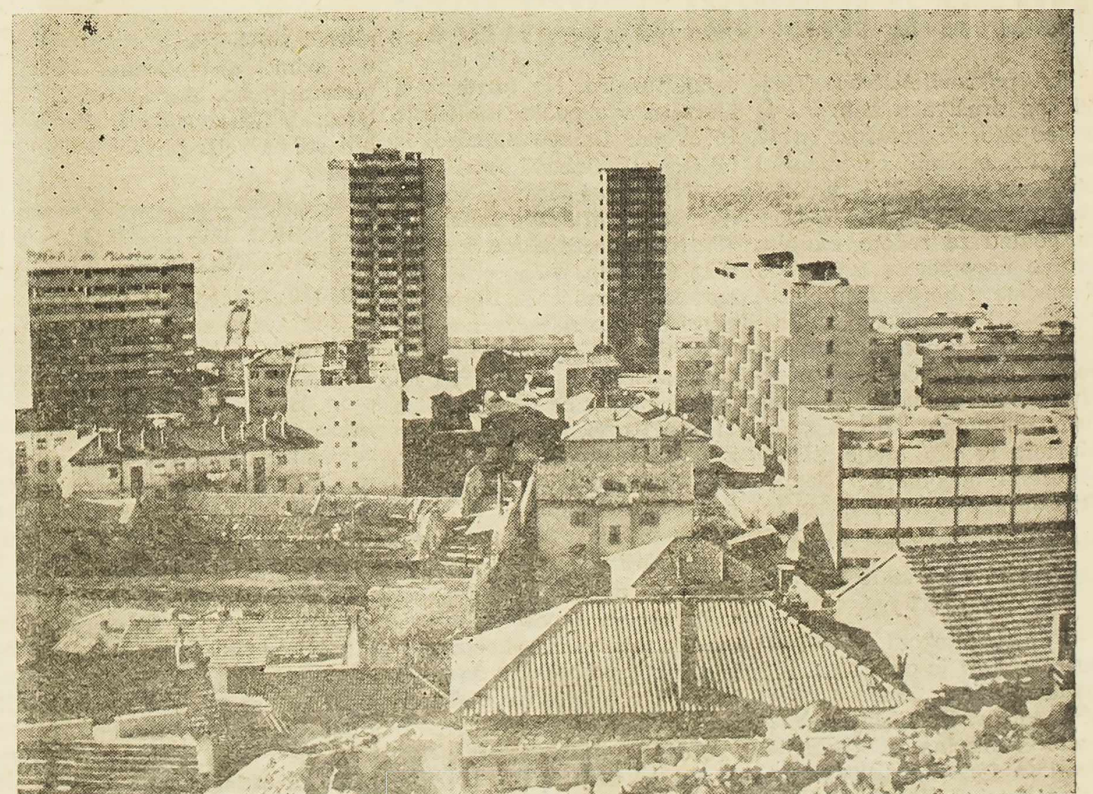
Navedenu svotu sakupili su u znak humane solidarnosti s postradalim Skopljanima filmski glumci berlinske firme »Rialto-film«, koja u kooperaciji s »Jadran-filmom« vrši snimanje filma »Vinetu« i to u okolici Šibenika.

Predsjednik inž. Zvone Jurišić se srdačno zahvalio na ovoj humanoj gesti stranih filmskih glumaca.

Prijemu je prisustvovao i predstavnik »Jadran-filma« Josip Lulić.

MALI OGLASNIK

Mijenjam dvosobni stan u Zemunu za sličan ili trosobni u Šibeniku. Za informacije obratiti se: Ante Lučev, Prvić Luka.

Šibenske novogradnje

Pred ovogodišnji „Trofej Jadrana“

Velika sportska manifestacija

Stigli naši i bugarski vaterpolisti

»Trofej Jadrana« koji 15. kolovoza započinje u Šibeniku jedna je zaista velika sportska manifestacija. Možemo kazati da je to i nezvanično Evropsko prvenstvo, bez obzira što na njemu ne sudjeluju vaterpolo reprezentacije Sovjetskog saveza i Holandije.

Kako je plivački klub »Šibenik« izvršio pripreme za otvorenje »Trofeja Jadrana«, razgovarali smo sa tajnikom plivačkog kluba Ivom Milakovićem.

— Uprava plivačkog kluba je s velikim zadovoljstvom primila ponudu Plivačkog saveza Jugoslavije — liga odbora za vaterpolo da se prvi dio »Trofeja Jadrana« održi u Šibeniku na novosagrađenom bazenu u Crnici.

U ovoj godini izgrađene su betonske tribine, koje mogu primiti preko 1.300 gledalaca, novi tuševi, željezna ograda za prilaz tuševima i drugo. Izgra-

dene su moderne svlačionice sa svim higijenskim uređajima. Prolazni putevi ka bazenu su također uređeni.

Pa je uprava kluba mogla primiti na sebe ovu veliku sportsku manifestaciju, možemo u prvom redu zahvaliti velikom razumijevanju komune, društveno-političkih i radnih organizacija. Ovdje treba naročito istaći veliku pomoć Tvornice elektroda i ferolegura, zatim Električnog poduzeća, koje je postavilo moderno električnu rasvjetu.

S obzirom da u našem gradu posjedujemo ovako lijepi bazen obraćamo se sportskoj javnosti našega grada, našoj školskoj radničkoj omladini, a posebno roditeljima i nastavnima fizičkog odgoja da još više propagiraju ovu granu sporta, kako bi naš klub omasovili brojčano kvalitetnim plivačima i plivačicama. DK

REPREZENTACIJA JUGOSLAVIJE DOSLA NA PRIPREME

U nedjelju su pod vodstvom trenera Vuksanovića, pomoćnika Čorića i kondicionog trenera Stanojevića, stigli vaterpolo reprezentativci Jugoslavije na desetodnevne pripreme za »Trofej Jadrana«. Na pripremama se nalaze dvije naše garniture i to A reprezentacija i mlada koja će nas iduće godine zastupati na olimpijskim igrama u Tokiju. Boje naše najbolje reprezentacije branit će ovi igrači:

Muškatović, Radan, Trumbić, Rosić, Barle, Stanišić, Šimenc, Janković, Sandić, Nanković i Nardeli.

Stipanić, Rebe, Bonačić, Prlainović, Copotii, Roje, Kačić, Šestanović i Lozovina. (K)

BUGARSKI VATERPOLISTI U ŠIBENIKU

U utorak 13. kolovoza na istom bazenu odigrat će se prijateljska utakmica između mlade vaterpolo reprezentacije Jugoslavije i reprezentacije Bugarske, koja se nalazi u Šibeniku na pripremama. Bugarski vaterpolisti su gosti Saveza organizacija za fizičku kulturu Jugoslavije. Sav prihod sa ove utakmice ide u korist postradalih u Skoplju.

U srijedu 7. i nedjelju 11. kolovoza na plivalištu u Crnici odigrat će se dvije vaterpolo utakmice između naših najboljih vaterpolista, koji se nalaze u našem gradu na pripremama za ovogodišnji »Trofej Jadrana«. Ljubitelji vaterpolo sporta imat će priliku da na ovim utakmicama vide našu najbolju elitu vaterpolista.

VELEZ - ŠIBENIK
13.245.10.639

Prošle nedjelje na plivalištu »Veleža« u Mostaru održan je plivački susret između domaćih plivača i plivača »Šibenika«. Nakon boljeg plivanja domaćih, plivači »Veleža« su za bilježili visoku pobjedu. Interesantno je napomenuti da su plivači »Šibenika« pobijedili u svim disciplinama 200 metara prsno. Martinović, Belamarić, Karaković i Pema bili su najbolji plivači »Šibenika«.

ZONSKO VATERPOLO PRVENSTVO U ŠIBENIKU

8. i 9. kolovoza u Šibeniku se održava zonsko vaterpolo prvenstvo na kojem učestvuju vaterpolisti »Delfina« iz Rovinja, Biograda, Šibenika, i »Mornara« iz Zlarina. Tri prvoplasirana kluba s ovog prvenstva stiču pravo učešća na Republičkom prvenstvu.

HAJDUK - ZVIJEZDA 6:1

U prijateljskoj nogometnoj utakmici koja je odigrana u Piramatovcima domaći »Hajduk« pobijedio je »Zvijezdu« iz Bribira sa 6:1. Golove su postigli Galić 3, Z. Ceronja, O. Ceronja i R. Ceronja za domaće, a Atlagić za goste. U drugoj utakmici »Durbin« iz Krkovića pobijedio je »Zamec« iz Žažvića sa 4:2.

O. J.

»Došk« se priprema Zanimljivosti

»MLAZNA« TUNA

PITKA VODA OD OTPADNE

Igralište na Podvornici je oživjelo. Igrači »Doška« su na okupu. Pod vodstvom Mile Nakića, dugogodišnjeg igrača kluba, vrše se ozbiljne pripreme. Očito nezadovoljni prošlogodišnjim plasmanom u Dalmatinskoj zonskoj ligi, i sama neizvjesnost da li će se dogoditi takmičiti u zoni ili ne, budući da je »Split« napustio drugoligaško društvo, opravdava nastojanje trenera i igrača, da što spremnije uđu u nove okršaje i da se rehabilitiraju za prošlogodišnji debakl. Redoviti treninzi, održavanje fizičke kondicije, i klupska disciplina glavni je zadatak. koji provodi trener Nakić.

»Došk« posjeduje dosta mladih talentiranih igrača. I s punim pravom se u njih polažu velike nade. Na okupu se nalazi 18 igrača. Ove godine drniškog zonaša će pojačati novi igrači Čosić, Vuković i Tomić iz siveričkog »Rudara«. Klubu su ostali svi vjerni igrači, osim Čulara koji se vratio u svoj bivši klub »Polet« iz Zablaca i Duila koji kani opet pristupiti šibenskom drugoligašu.

Za vrijeme pripremnog perioda »Došk« će odigrati nekoliko prijateljskih utakmica sa klubovima Dalmatinske zonske lige i Šibenskog nogometnog podsaveza. Ove utakmice će poslužiti kao uigravanje momčadi za okršaje u narednoj takmičarskoj sezoni. (ož)

Na Bahamskim ostrvima u Karipskom moru zoolozi su uhvatili jednu veliku tunu, označili je i pustili. Poslije 50 dana ova ista riba bila je ponovno uhvaćena u blizini norveškog pristanišnog grada Bergena. Životinja je za tako kratko vrijeme prevalila put od najmanje 8000 kilometara, što odgovara dužini puta od 160 kilometara dnevno.

INJEKCIJSKA IGLA U »STARO GVOŽĐE«

Injekciona igla će možda uskoro otići u »staro gvožđe«. Laboratorijski opiti na životinjama pokazali su da se medikamenti i bez injekcije igle mogu unijeti u muskulno tkivo pomoću ultra zvučnih talasa. Bolovi i povrede nerava su pritom nemogući.

TORBICA SA HILJADU BOJA

U Gvadelupi je običaj da se hljeb ne nosi u ruci ili pod pazuhom. Prije no što krene kod pekara domaćica se snabdijete torbicom za hljeb sašivenom od tkanine izvezena sa hiljadu boja. Svaka djevojčica smatra za čast kada joj se da da ukrasi torbicu za hljeb raznobojnim vezom.

Sve veća upotreba vode prisiljava naučnike i tehničare da ulažu sve veće napore kako bi stvorili nove izvore pitke vode. Postoji nada da se za kratko vrijeme pomoću plastičnih filtera otpadna voda ponovo pretvori u svježju pitku vodu. Filter treba potpuno da otkloni ne samo organsku nečistoću već također i ostatke sintetičkih sredstava za pročišćavanje. Gubitak na svježjoj vodi iznosi samo deset procenata.

SVEMIRSKI MIR

Od osobe koja ništa nema da uradi osim da se autoputem ili drumom dovede do svoje kuće zahtijeva se više nego od astronauta za vrijeme kritične faze pri startu ili pri povratku u atmosferu. Opiti u Kaliforniji sa mjernim instrumentima američkog vazduhoplovstva su pokazali da rad pulsa pri vožnji u gradu iznosi 78 otkucaja i da se penje do 115, ako se vozi autoputom, dok se pri svakom kočenju broj otkucaja još i povećava.

Nasuprot ovome rad pulsa kod svemirskih putnika nije nikada preko 94 otkucaja. Pri startovanju je 96, a pri povratku u atmosferu 104.

LJ. T. L.

Prijateljska nogometna utakmica

„Hajduk“ - „Šibenik“ 3:1

Na igralištu »Hajduka« u nedjelju je u Splitu odigrana prijateljska nogometna utakmica između domaćeg »Hajduka« i »Šibenika«. Utakmici je prisustvovalo oko 4000 gledalaca, a sav prihod sa ove utakmice namijenjen je za postradale u Skoplju. Golove su postigli Z. Bego, Anković i Hlevnjak za »Hajduka«, a Stanišić za »Šibenik«.

U prvom dijelu utakmica je bila dosta slaba. Šibenčani su u tom dijelu imali više od igre i pokazali su se kao fizički jača momčad. Međutim, »Hajduk« je prvi došao u vodstvo. Z. Bego je lijepo centriranu loptu od Fulgozija sproveo u mrežu. Na centar šut Marinića, Stanišić je u 28. minuti izjednačio na 1:1.

U drugom poluvremenu trener »Hajduka« Čirić je u igru uveo Nadovezu. On je u dva tri navrata izazvao nervozu u redovima svog bivšeg kluba »Šibenik« iz kojeg su »Hajdukovci« postigli još dva zgoditka.

Andelko Aralica

četak turnira. Na turniru u Murteru ove godine sudjeluje 16 ekipa. Osim momčadi iz Murtera, Betine, Tijesna, Jezera, Tribunja i Pirovca, na turniru se za prelazni pehar SD »Partizan« bore ekipe iz Šibenika (13 ekipa), Zagreba i Beograda. Takmičenje, će se odvijati po kup sistemu, a svaka utakmica traje 60 minuta. Finalni susreti za I, II, III i IV mjesto održat će se u nedjelju 11. kolovoza. Utakmice sude Zlatko Belamarić i Ante Bukić, suci iz Šibenika. Prelazni pehar sportskog društva »Partizan« iz Beograda brani prošlogodišnji pobjednik ovog natjecanja ekipa »Tijesna«.

Turnir je započeo utakmicom između ekipa »Partizana« iz Šibenika i »Tribunja«. U boljoj igri pobijedio je »Partizan« sa 8:2.

U drugoj utakmici sastali su se »Lata« iz Šibenika i »Pirovac II«. Pobjeda od 1:0 (1:0) pripala je momčadi »Lata«.

O. J.

Iz Murtera

Turnir u malom nogometu

Pod pokroviteljstvom Turističkog društva u Murteru je u nedjelju, 4. kolovoza, u 17 sati u svečani ceremonijalno otvoren tradicionalni turnir u malom nogometu, koji već petu godinu za redom okuplja brojne nogometaše turiste i domaćine u borbu za prelazni pehar SD »Partizan« iz Beograda. Svečanom otvaranju turnira osim učesnika prisustvovali su predstavnici društveno-političkih organizacija Murtera te oko dvije tisuće ljubitelja nogometa. Članovi drniške glazbe uveličali su po-

MORNAR - EKSPORT VOCE
10:1

U prijateljskom vaterpolo susretu, koji je odigran u Rogoznici između domaće ekipe »Ekspost voće« i ekipe »Mornara« iz Zlarina, pobijedili su gosti sa 10:1. Zgoditke su postigli Dean 5, Kordić 3, Kaloper i Biberica za goste, a Živković za domaće.

Plivači i neplivači - oprez!

Šta treba da znamo kad smo na odmoru

Odličan sam plivač i ne bojim se vode, ali vas uvjeravam da me sva ova plivajuća sredstva koja neplivači donose na kupanje, mnogo plaše. Krugovi od gume, napumpane guske i konjići, stare auto gume i dušeci svi ti tako naivni instrumenti mogu biti smrtonosni. Mi, profesionalni spasioci zovemo ih »materijal za davljenje«.

Naravno, ako se dobar plivač sa napumpanog dušeka i omakne u vodu, za njega nema opasnosti. Ali statistika kaže da samo 12% od kupaca koji se služe napumpanim dušecima, zna da pliva. Ostali kupaci sa dušecima vrlo često uđu u statistiku udavljenih. Zašto?

Osjećajući se sigurnim u svoj dušek, mnogi odvažan kupac odmakne se malo dalje od obale i neprimjetno uđe u dubinsku zonu, gdje nema dna pod nogama. Uslijed nepažnje ili slučajno, kupac se može smaknuti sa dušeka i pasti pod dušek. Ako ne zna da pliva on će pohitati da se uhvati za dušek. Međutim, na mnogim dušecima nema nikakvih kajiševa niti bilo kakvih gajtana za koje bi se kupac mogao uhvatiti. Tako uplašen kupac, ako nema u blizini koga da ga spasi može biti žrtva svoje nepažnje.

Zato evo savjeta: Ne prelazite sa vašim dušekom zonu plićaka; — ne odmičite se dalje od obale, gdje su dubine neizvjesne, a naročito ako ste u rijeci, gdje možete biti žrtva riječne struje. Tražite i kupujte duške sa kajiševima sa strane za eventualno hvatanje u slučaju prevrtanja.

Sa auto gumom dobro napumpanom dobar plivač se mogu služiti do mile volje. Ali neplivači se ne smiju nikako udaljavati u dubinsku zonu, jer auto guma ne predstavlja za neplivača nikakvu sigurnost. Jer, ako se od nje slučajno odmaknete ili spadnete sa nje, nju je vrlo teško dohvatiti i u onome strahu, ako ste neplivač, zadržati uza se.

Na takvoj gumi nemate se za šta uhvatiti i opasnost je neizbježna.

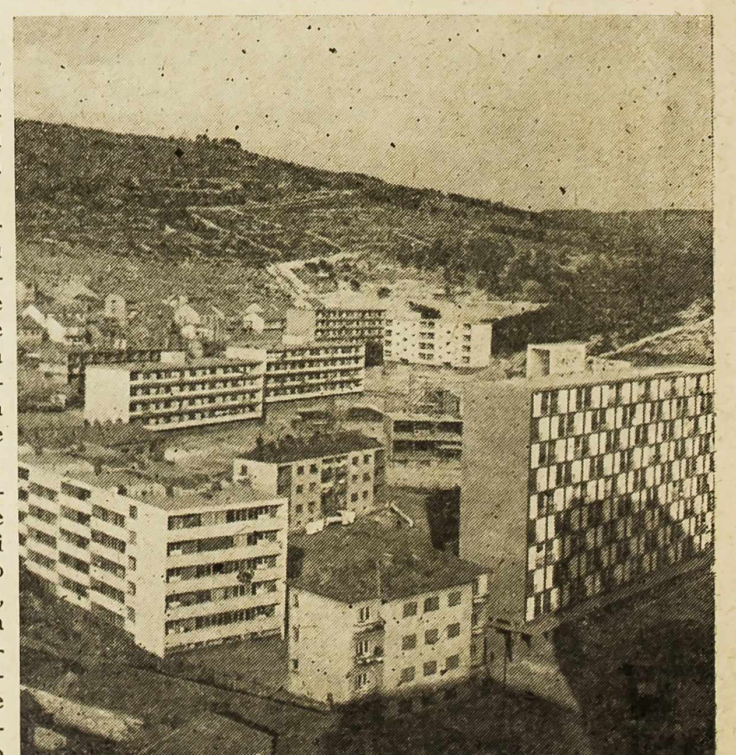
I maske za ronjenje su nepoželjne. Evo primjera. Jednoga ljeta povede profesor cijeli razred na ljetovanje na more. Bilo je 200 daka. Svi su imali maske za ronjenje. Djeca su se odmah počela natjecati tko će dublje i dalje ostati pod vodom. Ali, i pored deseterice spasilaca koji su bdili nad djecom cijelo vrijeme, kada su djecu prebrojali bilo ih je 199. Na dnu su našli daka sa maskom punom vode. Zato svakome, a naročito djeci valja objasniti kako se stavlja maska i kako se sa njom služi i ponaša u vodi i skrenuti im pažnju, da ako i popiju malo vode, da se ne uplaše. Jedan fabrikant je uz svaku masku dao uputstvo u kome se između ostaloga kaže »maska nije aparat za disanje i da je ne valja upotrebljavati pri velikim talasima«.

Prema tome, manjoj djeci uopće ne kupovati maske.

A evo i savjeta roditeljima. Ne zaboravljajte se da mislite da vam dijete zna da pliva, ako je naučilo da mašuci rukama pređe izvjestan prostor u vodi. Takvom djetetu ma kakva plivajuća sprava prije može biti opasnost nego pomoć.

Naučite dijete da se zna držati na vodi u stojećem stavu. To nije teško. To mu je sigurnije nego ma kakav pojas sigurnosti. U stojećem stavu dijete se može držati nad vodom sa glavom izvan vode i po nekoliko minuta i dati vremena uvijek spasiocima da stignu do njega.

Upamtite, ne koristite se nikakvim plivajućim sredstvom, ako ste neplivač, ako prije toga niste opasali pojas sigurnosti.

Šibenik: Naselje Baldekin